

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1906
ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

Грубер

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ

ΕΤΟΣ ΚΣΤ'.

ΑΡΙΘ. — 35

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1906

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ

Καθ' ὅλον τὸ ὄθωμαν. κράτος μετ' ἑξίτις ἀρχ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλήρον καὶ τοὺς δημοδιδάσκ. 3
ἐν τῇ ἑξωτερικῇ φραγᾷ χρυσᾷ..... 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

+ Ὁ Κολυμβίας ΠΑΥΛΟΣ (πρόεδρος)
+ Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
+ Ὁ ἀρχιτραπεζ. τῆς ἱερᾶς Συνόδου ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐγλωττία ἀριθμῶν — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἑλλη-
νικῶν κοινοτήτων παθήματα — Δίδαγμα τοῖς ἐν Βουλγαρίᾳ
— Εὐγενὴς δωρεὰ — Ἀδελφικὴ συμπάθεια — Μνήμη τῶν ἐν
εὐσεβείᾳ τῇ πίστει τελειωθέντων — Περὶ τοῦ στενογραφικοῦ ἢ
ἱερογλυφικοῦ τῆς παρασημαντικῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μου-
σικῆς — Οἱ ἐν Ἀθήναις καὶ Κωνσταντινουπόλει λόγοι — Νε-
κρολογία — Δικαστικὰ ἀγγελίαι.

ΕΥΓΛΩΤΤΙΑ ΑΡΙΘΜΩΝ

Οἱ ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ Ἑλ-
ληνες ὀρθόδοξοι οἱ οἰκοῦντες ἐν τοῖς νομοῖς Σοφίας,
Βάρνης, Σούμλας καὶ Ρουχτσουκίου τῆς κυρίως
Βουλγαρίας, καὶ ἐν τοῖς νομοῖς Φιλιππουπόλεως,
Σηλύμνου (Σλίβνου), Ταταρπαζαρτζικίου, Χάσκιοι
(Χασκόβου) καὶ Πύργου τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυ-
λίας, συμποσοῦνται, κατ' αὐθεντικὰς στατιστικὰς
πληροφορίας πρὸ ὀλίγου χρόνου καταρτισθείσας, εἰς
τὸν ὀλικὸν ἀριθμὸν 81,923 ψυχῶν κατ' ἀνταπόκρισιν
ὡς ἑξῆς:

Νομὸς Σοφίας 687
Νομοὶ Βάρνης, Σούμλας καὶ Ρουχτσουκίου 16029
Νομοὶ Φιλιππουπόλεως, Σηλύμνου (Σλίβνου),

Ταταρπαζαρτζικίου καὶ Χασκόβου 43680
Νομὸς Πύργου 21527
81923

Εἰς τὸν ἀριθμὸν δὲ τοῦτον δὲν συμπεριλαμβά-
νονται οἱ ἀπὸ τινῶν ἐτῶν δι' ἐκδιαστικῶν μέσων
ἐκβουλγαρισθέντες διὰ τῆς ἐγκαταστάσεως βουλ-
γάρων ἱερέων καὶ διδασκάλων, ὑπολογιζόμενοι εἰς
12—15 χιλιάδας ψυχῶν, καθὼς καὶ οἱ σποραδι-
κῶς εὐρισκόμενοι ἐν τοῖς λοιποῖς νομοῖς οἱ μὴ ἀπο-
τελοῦντες αὐτοτελεῖς κοινότητες καὶ ὧν ὁ ἀριθ-
μὸς δὲν εἶναι κατώτερος ἐν τῇ συνόλῳ αὐτοῦ τῶν
4—5 χιλιάδων.

Οἱ ὀρθόδοξοι ἑλληνικοὶ ναοὶ οἱ ἐν τοῖς ἐννέα
τούτοις νομοῖς συνεποσοῦντο, πρὸ τῶν τελευταίων
γεγονότων, εἰς 113, καταμερίζομένους κατὰ νο-
μοὺς ὡς ἑξῆς:

Ἐν Σοφίᾳ	ναοὶ	1
» Βάρνη	»	14
» Ρουχτσουκίῳ	»	1
» Σούμλα	»	1
» Φιλιππουπόλει	»	32

» Σηλύμνω	»	25
» Ταταρπαζαρτζικίω	»	2
» Χασκόβω	»	2
» Πύργω	»	35
		113

μετὰ 5 Μητροπολιτῶν καὶ 145 ἱερέων.

Πλὴν τούτων ὑπάρχουσι καὶ 12 ἑλληνικαὶ ὀρθόδοξοι Μοναὶ μετὰ 14 ἱερομονάχων, ἐκτὸς τῶν ἀρπαγιστῶν ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν.

Κατὰ δὲ τὴν ὑπερηρότητα, πλὴν 8090 Ἑλλήνων ὑπηκόων καὶ ἑκατοστῶν τινῶν Ὀθωμανῶν ἢ ξένων ὑπηκόων, πάντες οἱ λοιποὶ εἰσὶ Βούλγαροι ὑπῆκοοι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παιδευτικὴν κίνησιν, ἑλληνικαὶ σχολαὶ λειτουργοῦσιν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἐν συνόλῳ 66 μετὰ 7744 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν καὶ διδασκόντων ἀμφοτέρων τῶν φύλων 186. Ἐκ τούτων ἐν τῷ νομῷ Σοφίας λειτουργεῖ 1 μικτὴ σχολὴ ἀριθμοῦσα 96 μαθητὰς καὶ μαθητρίδας, διδασκόμενους ὑπὸ 4 διδασκόντων καὶ διδασκουσῶν. Ἐπίσης ἐν Ρουχτσουκίῳ λειτουργεῖ μία μικτὴ σχολὴ μετὰ 46 μαθητῶν καὶ 2 διδασκάλων. Ἐν τοῖς νομοῖς Βάρνης καὶ Σούμλας ὑπάρχουσι 5 μὲν σχολαὶ ἀρρένων μετὰ 250 μαθητῶν καὶ 20 διδασκάλων, 2 δὲ θηλέων μετὰ 400 μαθητριῶν καὶ 2 διδασκαλισσῶν. Ἐν τοῖς νομοῖς Φιλιππουπόλεως, Ταταρπαζαρτζικίου, Χάσκιοι (Χάσκοβο) καὶ Σηλύμνου ἀριθμοῦνται 24 μὲν σχολαὶ ἀρρένων μετὰ 2550 μαθητῶν καὶ 60 διδασκάλων, 14 δὲ θηλέων μετὰ 1868 μαθητριῶν καὶ 33 διδασκόντων καὶ διδασκουσῶν. Τέλος, ἐν τῷ νομῷ Πύργου (συμπεριλαμβάνοντι τὰς ἑλληνικὰς πόλεις Ἀγχιάλον, Σωζούπολιν καὶ Μεσημβρίαν) ἐλειτουργοῦν 15 μὲν σχολαὶ ἀρρένων μετὰ 1472 μαθητῶν καὶ 24 διδασκόντων, 4 δὲ σχολαὶ θηλέων μετὰ 1062 μαθητριῶν καὶ 30 διδασκαλισσῶν. Ἐν συνόλῳ, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, 66 σχολαὶ μετὰ 186 διδασκόντων καὶ διδασκουσῶν καὶ 7744 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Ἐὰν δὲ ἡ ἐπίσημος στατιστικὴ τοῦ βουλγαρικοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὑποβιβάζει τὸν ἀριθμὸν τῶν μαθητευομένων κατὰ τὸ 1)5 περίπου, τοῦτο προέρχεται ἐκ δολίου ὀπισθολογισμοῦ, τῶν Βουλγάρων θεωρούντων ὡς βουλ-

γαρόπαιδας, δῆθεν, τοὺς μαθητὰς τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῶν περὶ τὴν Μεσημβρίαν ἰδίᾳ ἀμιγῶς ἑλληνικῶν κωμῶν, ἐνθα οὐδ' ἔχνος Βουλγάρου ὑπάρχει, διότι, πρὸ διετίας, ἀπελάσαντες τοὺς Ἑλλήνας διδασκάλους ἀντικατέστησαν αὐτοὺς διὰ Βουλγάρων. Εὐχερὴς καὶ ἀπλουστάτη, ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης. ἡ ἐθνολογικὴ μεταβάπτισις.

Ἐκ τῶν σχολῶν τούτων πλὴν τῶν ἐν Φιλιππουπόλει Ζαριφείων ἐκπαιδευτηρίων, ἀποτελούντων Γυμνάσια μετὰ Διδασκαλείων, αἱ λοιπαὶ ἄλλαι μὲν εἰσὶν ἀστικά καὶ ἄλλαι ἀπλῶς δημοτικαὶ σχολαὶ μετὰ Νηπιαγωγείων.

Ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν τούτων πόσαι ἠρπάγησαν ἢ κατεστράφησαν ὑπὸ τῶν ἀφηνιασάντων Βουλγάρων; Ἡ ἀκριβὴς ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἀποβαίνει τό γε νῦν ἀδύνατος, καθόσον δὲν εἶναι γνωστὸν ἐπακριδῶς τί συμβαίνει εἰσέτι ἐν ταῖς κόμαις καὶ τοῖς χωρίοις ταῖς ὑπὸ Ἑλλήνων οἰκουμέναις, ἐλλείπουσι δὲ καὶ ἐμπεριστατωμένοι περὶ τινῶν σημείων λεπτομέρειαι.

Ἐφ' ᾧ καὶ παρατίθεται ἐνταῦθα κατὰ χρονολογικὴν τάξιν, τι εἶναι γνωστὸν, ἐπιτασσομένου καὶ πίνακος τῶν ἐν προηγουμένῃ ἐποχῇ συντελεσθεισῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἀρπαγῶν.

Μετὰ τὴν παρεμπόδισιν, τὸ δεύτερον ἤδη, τοῦ Ἑλλήνος ὀρθοδόξου Μητροπολίτου Βάρνης νὰ ἀποβιβασθῇ τοῦ ἀτμοπλοίου, οἱ Βούλγαροι εἰσελάσαντες κατέλαβον τῇ 5 Ἰουλίου τὸν αὐτόθι ἑλληνικὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, τῇ δὲ 7 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ τὸ Νοσοκομεῖον ἅπερ ἀμφοτέρα ἀνηγέρθησαν δαπάνῃ τοῦ Ἑλλήνος Βαρνικίου Παράσκευα Νικολάου καὶ διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, συνταχθείσης τῇ 1858, ἐπροικίσθησαν πρὸς συντήρησιν τῶν διὰ κεφαλαίου κατατεθειμένου ἐν Ρωσικῇ Τραπεζῇ.

Τῇ 13 Ἰουλίου κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων οἱ ναοὶ καὶ αἱ σχολαὶ Καθάρνης καὶ Βαλτσικίου.

Τῇ 16 Ἰουλίου, ὁχλὸς μαινόμενος ἐπετέθη ἐν Φιλιππουπόλει τὸ πρῶτον κατὰ τοῦ ἑλληνικοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου, θραυσθεῖσάν διὰ πελέκεων τῶν θυρῶν, λεηλατηθέντων δὲ καὶ καταστραφέντων πάντων τῶν ἐπιπλῶν καὶ λοιπῶν ἀντικειμένων, ὅν βιβλιοθήκης, ἀρχείων, θυρῶν, παραθύρων κτλ.

Τὴν αὐτὴν τύχην ὑπέστη καὶ ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς, θρυμματισθεὶς τῆς ἱερᾶς τραπέζης, κατασχισθέντων δὲ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, ἱερῶν ἀμφίων, εἰκόνων κτλ. Τὰς αὐτὰς δηώσεις ὑπέστησαν τὰ Ζαρίφεια ἐκπαιδευτήρια, αἱ λοιπαὶ ἑλληνικαὶ σχολαὶ τῆς πόλεως, ἡ Βιβλιοθήκη, ἡ Λέσχη, τὸ κατὰστημα τοῦ Συλλόγου «Ὀρφεύς», τὸ Συσσίτιον τῶν ἀπόρων μαθητῶν, τὰ τυπογραφεῖα τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων «Φιλιππούπολις» καὶ «Εἰδήσεις τοῦ Αἴμου», διασκορπισθέντων τῶν στοιχείων αὐτῶν ἀνά τοὺς δρόμους καὶ πληθὺς ἑλληνικῶν καταστημάτων.

Πλὴν δὲ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς ἁγίας Μαρίνης καὶ τοῦ οἰκῆματος, ἐν οἷς ἐγκατεστάθη, ὡς καλὸς οἰκοκύριος καὶ ἀνεξόδως, ὁ βουλγαρὸς Μητροπολίτης, κατελήφθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ αἱ λοιπαὶ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι τῆς πόλεως ἅγιος Χαραλάμπος, ἅγιος Διονύσιος, ἅγιος Δημήτριος, ἁγία Παρασκευὴ καὶ ἅγιος Κωνσταντῖνος· ἀμέσως δὲ Βούλγαροι ἱερεῖς ἐσπευσαν νὰ λειτουργήσωσιν ἐν αὐταῖς πρὸς καθιέρωσιν, δηλ. τῆς κατοχῆς αὐτῶν μετατρέψαντες ἅμα καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν π. χ. ὁ μητροπολιτικὸς ναὸς τῆς ἁγίας Μαρίνης μετωνομάσθη εἰς ναὸν τοῦ ἁγίου Βόριδος, ὁ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς εἰς ναὸν τῶν ἁγίων Πέτρου καὶ Παύλου, ὁ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους εἰς ναὸν τοῦ προφήτου Ἡλία, ὁ τοῦ ἁγίου Δημητρίου εἰς ναὸν τοῦ ἁγίου Ἀλεξάνδρου Νέβσκη καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου εἰς ναὸν τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου. Πρὸς τοῦτοις κατελήφθη ὁ ἐν Χάσκιό ναὸς τῶν Ταξιαρχῶν, κτισθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸ σχίσμα.

Αὐθημερὸν, κατόπιν συλλαλητηρίου ἐν Πύργῳ καὶ μετὰ τὴν τηλεγραφικὴν ἀνακοίνωσιν τῶν γενομένων ἐν Φιλιππούπολει, κατελήφθη ἡ Ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ αἱ σχολαὶ τῆς πόλεως ταύτης ἐπαναληφθεῖσιν καὶ ἐνταῦθα, καθὰ καὶ ἀλλαγῶν, τῶν αὐτῶν βανδαλικῶν σκηνῶν δηώσεων, διαρπαγῆς καὶ καταστροφῆς παντὸς ἑλληνικοῦ, μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν θρανίων τῶν σχολῶν.

Τῇ 19 Ἰουλίου κατελήφθησαν αἱ ἑλληνικαὶ ἐκκλησίαι Ταταρπαζαρτζίκου καὶ Περιστερᾶς (τῆς Μεταμορφώσεως καὶ τῆς Θεοτόκου), καθὼς καὶ αἱ σχολαὶ, μετὰ τῶν στερεοτύπων πλέον γενομένων σκηνῶν βιαιοπραγίας, καθὼς καὶ οἱ ναοὶ τοῦ χωρίου Κουκλαίνης τῶν ἁγίων Ἀθανασίου καὶ Θεο-

δώρου μετὰ τῆς αὐτοῦ μονῆς ἁγιοὶ Ἀνάργυροι. Σημειωτέον ὅτι ὁ ἀρπαγὴς ναὸς Ταταρπαζαρτζίκου εἶναι νέος, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μετὰ τὸ σχίσμα, κατόπιν τῆς ἀρπαγῆς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς πόλεως.

Τῇ 20 Ἰουλίου ἠρπάγησαν αἱ εἰς δίωρον ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Φιλιππούπολεως κείμεναι Μοναὶ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

Τῇ ἐπαύριον 21 Ἰουλίου κατελήφθη ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Κηρύκου ἐν τῷ χωρίῳ Βοδενά.

Τῇ 22 κατελήφθησαν οἱ 3 ναοὶ τῆς Στενημάχου ἁγία Τριάς, Ζωοδόχος Πηγὴ ἐν ᾧ καὶ μητροπολιτικὸν οἶκημα καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὃν τὸν ἕνα ἀπέδωκαν εἰς τοὺς Ἑλλησι καὶ πρὸς τοὺτοις αἱ ἑλληνικαὶ σχολαὶ, τῇ δὲ ἐπαύριον συνεχίσθη ἡ λεηλασία τῶν ἑλληνικῶν καταστημάτων τῆς πόλεως.

Αὐθημερὸν κατελήφθησαν ὁ ναὸς καὶ ἡ σχολὴ τοῦ χωρίου Εὐσταθοχώριον τῆς ἐπαρχίας Ἀγχιάλου.

Τῇ 30 Ἰουλίου ἐλαβε χώραν ἡ φρικώδης πανωλεθρία τῆς Ἀγχιάλου.

Τῇ 3 Αὐγούστου ἠρπάγη καὶ αὐτὴς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ὁ καταληφθεὶς τῇ 22 Ἰουλίου τοῖς Ἑλλησι τρίτος ναὸς τῆς Στενημάχου. Ἐν δὲ Φιλιππούπολει ἐτελέσθη βουλγαρικὴ ἱεροτελεστία ἐν τῇ καταληφθείσῃ σχολῇ Μαρασλῇ.

Αὐθημερὸν κατελήφθησαν ἡ ἑλληνικὴ ἐκκλησία ἅγιος Ἰωάννης καὶ αἱ σχολαὶ τῆς πόλεως Μεσημβρίας, τὰς δὲ ἀκολουθούσας ἡμέρας ἠρπάγησαν αἱ Ἐκκλησίαι ἁγία Παρασκευὴ τοῦ χωρίου Ραβδά τῆς ἐπαρχίας Μεσημβρίας, ἅγιος Ἀθανάσιος τοῦ χωρίου ἅγιος Βλάσιος τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου τοῦ χωρίου Αἰμόνος τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, Προφήτης Ἡλίας τοῦ χωρίου Μπόνις τῆς αὐτῆς ἐπίσης ἐπαρχίας, Παναγία καὶ ἁγία Παρασκευὴ τοῦ χωρίου Ἀσπρου τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, ἅγιος Ἀθανάσιος τοῦ χωρίου Νταουτλῇ τῆς ἐπαρχίας Ἀγχιάλου, πρὸς δὲ καὶ αἱ ἐκκλησίαι τῶν χωρίων Μάλτεπε καὶ Ἀκρανιᾶς τῆς ἐπαρχίας Ἀγχιάλου, ἀρπαγείσων ἅμα καὶ τῶν σχολῶν ἀπασῶν τῶν ἀναγραφεισῶν ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τούτων.

Ἐν Σωζοπόλει διεβιάσθησαν ἀπειλητικαὶ ἐπιστολαὶ ἀπαιτοῦσαι, ἐπ' ἀπειλῇ καταστροφῆς,

τὴν παράδοσιν τῶν ἐλληνικῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν τοῖς Βουλγάροις.

Περὶ τῶν λοιπῶν ἐλληνικῶν Κοινοτήτων δὲν ὑπάρχουσι πληροφορίες.

Ἐκκλησίαι δὲ καὶ Μοναὶ καταληφθεῖσαι σποραδικῶς ἐν προγενεστέρᾳ ἐποχῇ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων εἰσὶν ἢ ἐν Φιλιππουπόλει ἐκκλησία τῆς Παναγίας, μετατραπεῖσα εἰς βουλγαρικὴν Μητρόπολιν. Ἡ περικαλλεστάτη ἐκκλησία τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, καίπερ ἀποτελοῦσα τὴν ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν συνεικίας ἀπαρτιζομένης ἐκ 400 καθαρῶς ἐλληνικῶν οἰκογενειῶν.

Δύο ἐκκλησίαι ἐν Χάσκειοι.

Ἡ μεγάλη Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τοῦ Μπασκόβου παρὰ τὴν Φιλιππουπόλιν μετὰ τῶν μετοχιῶν καὶ ἀπάσης τῆς σπουδαιοπάτης κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς.

Ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐν Βάρνη.

Ἡ δὲ Μονὴ τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἐξαναγκαστικῶς ἀπηλλοτριώθη ἀντὶ πινακίου φακῆς μετατραπεῖσα εἰς ἡγεμονικὸν θέρετρον.

Ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ τῆς ἁγίας Ἀναστασίας παρὰ τὴν Ἀγχιάλον.

Ἡ Μονὴ τῆς ἁγίας Τριάδος ἐν Καβακλή.

Ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Φωτεινῆς ἐν Ντερμέντερε.

Πρὸς τοῦτοις οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι μετὰ τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν κατεσχέθη ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ πᾶσα ἄλλη ἐλληνικὴ ἐκκλησιαστικὴ καὶ κοινοτικὴ περιουσία.

Κ. Δ.

Ὁ Μητροπολίτης Ἀγχιάλου

Ἀσφαλεῖς πληροφορίες, ἄρτι ληφθεῖσαι, ἀγγέλουσι τὰ ἀκόλουθα περὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἀγχιάλου:

Κατὰ τὴν ἀποφάδα ἡμέραν τῆς 30 Ἰουλίου, ὁ Μητροπολίτης Ἀγχιάλου, ὅστις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιθέσεως τῶν Βουλγάρων διέμενεν ἐν τῇ Μητροπόλει του, βλέπων ἀπειλουμένην ταύτην ὑπὸ τε τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῶν ἐπιθέσεων τῶν κακούργων ἐξελθὼν ἀπεπειράθη νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ Ἐπαρχεῖον· ἀλλ' ἀποκρουσθεὶς ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν φρουρούντων χωροφυλάκων προταξάντων κατ' αὐτοῦ τὰς ξιφολόγ-

χας τῶν, διηυθύνθη, ἐν τῷ μέσῳ χαλαῆς σφαιρῶν, εἰς τὴν παραλίαν, καὶ κατέφυγεν εἰς μίαν τῶν ὀλίγων περισωθεισῶν οἰκιῶν, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τῆς τρίτης. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην συνελήφθη ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας καὶ, περικυκλωθεὶς παρ' ἀπάντων τῶν βουλγάρων ἀξιωματικῶν, στρατιωτῶν, χωροφυλάκων καὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν τελωνοφυλάκων, χυδαίως προπηλακίζόντων αὐτὸν, ὠδηγήθη εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐνθα ἐνεκλείσθη εἰς ἐν δωματίον ὑπὸ αὐστηρὰν στρατιωτικὴν ἐπιτήρησιν, ὡς ὑπόδικος, δῆθεν, μὴ ἐπιτραπέντος εἰς αὐτὸν οὔτε νὰ ἐρχηται εἰς συγκαινωνίαν προφορικῶς ἢ γραπτῶς πρὸς τινά, οὔτε νὰ προμηθευθῇ τὰ ἀπαιτούμενα ἐνδύματα καὶ λοιπὰ χρειώδη, ἢ νὰ λαμβάνῃ κατάλληλον τροφὴν ἢ τέλος νὰ κατέχῃ βιβλίον ἢ ἄλλο τι ἐγγράφον μέχρι καὶ ἀπλοῦ τεμαχίου χάρτου καὶ γραφίδος.

Ἐν τοιαύτῃ ἀθλίᾳ καταστάσει παρέμεινεν ὁ Μητροπολίτης, ἀθηνήσας ὡς ἐκ τῶν κακουχιῶν τούτων καὶ μείνας ἀνευ ἱατρικῆς περιθάλψεως καὶ φαρμάκων, μέχρι τῆς προχθῆς Τρίτης 22 Αὐγούστου, ὅποτε, κατὰ διαταγὴν ἐκ Σοφίας, ἀπήχθη ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας εἰς Σηλυμνον (Σλίβνο) πρωτεύουσιν τῆς ὁμωνύμου Νομαρχίας καὶ ἐνεκλείσθη ἐν τῇ αὐτοῖ βουλγαρικῇ Μητροπόλει ὑπὸ τὴν κουστωδίαν τοῦ βουλγάρου Μητροπολίτου Γερβασίου, εἰδότος τὴν ἐλληνικὴν ὡς ἀρχαίου τροφίμου τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς. Εὐτυχῶς αἱ γελοῖαι ἀπόπειραι, ὅπως εἰς αὐτὸν ἐπιρριφθῇ ἡ εὐθὺνη τῆς πανωλεθρίας τῆς Ἀγχιάλου ἐναυαγήσαν οἰκτρῶς, διότι σύμπας ὁ πεπολιτισμένος κόσμος γινώσκει ἤδη μετὰ βεβαιότητος τινες οἱ ἀληθεῖς δῆμιοι καὶ ἐμπρησταὶ τῆς τλήμονος πόλεως. Κ. Δ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Κανονικαὶ ψῆφοι.—Τῇ τρίτῃ, 22 λήγοντος, ἡ ἱερὰ Σύνοδος προβάσα εἰς ἐκλογὴν μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας, ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ εἰς Πισίδιαν προδιβασθέντος, ἐκ τῶν τριῶν τεθέντων συνυποψήφων, τῶν πανιερω. μητροπολιτῶν Λιτίτζης κ. Νικηφόρου, πρώην Μελενίκου κ. Κωνσταντίνου καὶ τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Ξανθοπόλεως κ. Ἰωάννου, προέκρινε τὸν δεύτερον. Αὐθήμερον εἰς ἐκλογὴν μητροπολίτου Μελενίκου προ-

βάσα ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου πανιερ. πρώην Μελενίκου κ. Εἰρηναίου παραίτησιν ὑποβαλόντος, ἐξελέξατο τὸν πανιερ. μητροπολίτην Νευροκοπίου κ. Θεοδώρητον, προκρίνασα τῶν τεθέντων συνυποψήφων θεοφιλ. ἐπισκόπου Χριστοπόλεως κ. Ἰωακείμ καὶ Φωτίου Παγιώτα ἀρχιμανδρίτου.

Ἑκτακτος ἐπιτροπεία.—Τῇ δευτέρᾳ συνήλθε καὶ πάλιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἡ τετραμελής ἑκτακτος ἐπιτροπεία, λαβοῦσά τινας ἀποφάσεις ἡ ἐπιτροπεία συνεδρίασεν ἰδίᾳ καὶ χθές.

Μητρόπολις Λήμνου.—Γνωσθέντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Γενναδίου ὅτι ὁ ἐν Αἰγύπτῳ μὲν ἐμπορευόμενος, ἐν Λήμνῳ δ' ἐπὶ τῷ θέρει διαμένων νῦν ἀξιότιμος κύριος Τριαντάφυλλος Στράφτης, μαθὼν ὅτι ἐν τῷ Ὁργανικῷ Κανονισμῷ τῶν κοινοτήτων Λήμνου ἐνεκρίθη ἡ ἰδρυσις ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ νοσοκομείου καὶ ὅτι πρὸς οἰκοδομήν ἐπὶ τούτῳ ἀρμοδίου οἰκήματος ἀπαιτοῦνται τετρακόσiai λίραι, ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν ἀνέγερσιν χορηγῶν δεκακισχίλια φράγκα, συνοδικῶς ἐνεκρίθη νὰ ἐκφρασθῇ τῷ φιλανθρώπῳ δωρητῇ ἡ εὐαρέσκεια καὶ αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ἀναγγεῖλαντα τὴν χαρμύσινον ταύτην εἶδονσιν μητροπολίτην διαβιβασθήσονται αἱ εὐχαὶ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τοὺς φιλοπάτριδας τῶν λημνίων, ὅσοι κατεγράφησαν διὰ ποσά τινα ὑπὲρ τοῦ νοσοκομείου καὶ τῆς ἀπροσκόπτου λειτουργίας αὐτοῦ. Ὁ φιλόπολις κ. Τ. Στράφτης ἐδήλωσεν ἥδη ὅτι προσφέρει καὶ χιλίας λίρας γαλλικὰς ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν ἐνορίαν Ἀνδρονίου ἀνεγερθησομένου Ἰ. ναοῦ.

Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως.—Μετὰ μελέτην ἐπισταμένην ἐνεκρίθη συνοδικῶς καὶ ἐπεκυρώθη ὁ κανονισμὸς τῆς Ἀδελφότητος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Πολιτσανιτῶν, ὧν ἡ πατρις ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου.

Μ. τοῦ Γ. Σχολῆ.—Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο ἐκ Παρισίων ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχης τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐπισκεψάμενος τὴν Βενετίαν, τὴν Βιέννην καὶ τινὰς πόλεις τῆς Ἑσπερίας.

Ἑκκλησιαστικὴ Μουσικὴ.—Ἡ ἐφορία τῆς Ἑκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς ἀναδιώρισε τοὺς τέσσαρας διδασκάλους τῆς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς Σχολῆς μουσικολογ. κκ. Ἰάκωβον Ναυ-

πλιώτην λαμπαδάριον, Κωνστ. Κλάβαν Α' δομέστικόν, Φώτιον Παπαδόπουλον πρῶτον ψάλτην τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ καὶ Πολυχρόνιον Γ. Παχεῖδην πρῶτον ψάλτην τοῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας Ταταούλων — Αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς ἀρχονται ἀπὸ τῆς 28 αὐγούστου, τὰ δὲ μαθήματα ἀπὸ τῆς 11 προσεχοῦς Σεπτεμβρίου.

Μητρόπολις Σμύρνης.—Ἐκ τῶν ἐφημερίδων τῆς Σμύρνης ἐμάθομεν ὅτι, προσκληθέντες ὑπὸ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Σμύρνης κ. Βασιλείου, προσήλθον εἰς συνεδρίαν κινὴν, τῇ 18 αὐγούστου, τὰ μέλη τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Δημογεροντίας, ἵνα συσκεφθῶσιν ἐπὶ τῆς τελευταίας πρὸς αὐτοὺς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ἥς ἠκροάσαντο μετὰ πολλῆς προσοχῆς· ἐνεκρίθη δ' ὑπὸ τῶν συνεληθόντων ὅπως ἐκάτερον τῶν ἀνωτέρων δύο σωματείων τούτων λάβῃ ἀνὰ ἑνὰ ἀντίγραφον τοῦ πατριαρχικοῦ γράμματος καὶ μελετήσωντες ἰδίᾳ συνέλθωσι μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἀπὸ κοινοῦ.

Μητρόπολις Βοδενῶν.—Ἀπὸ τῆς 16 τοῦ παρόντος μηνὸς ἐν Θεσσαλονίκῃ κατελθὼν, χάριν ἐπαρχικῶν ἀναγκῶν, διέμενεν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βοδενῶν κ. Στέφανος, ἀναχωρήσας εἴτα εἰς Βέρροια πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Ἀποστόλου.

Φιλάδελφος μέριμνα.—Τῷ τε σεβασμ. μητροπολίτῃ καὶ τῇ ἀξιότιμῳ δημογεροντίᾳ Ἰωαννίνων ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ πατριαρχικαὶ συνιστῶσαι συνοδικῶς τὴν εἰσπραξίν τῶν ὀφειλομένων τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ πρώην Ἰωαννίνων ἐξ ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἀποστολήν. Ἡ δημογεροντία τῆς ἐπιφανοῦς ἐλληνικῆς τῶν Ἰωαννίνων κοινότητος ὀφειλομένης περὶ τὰς 36000 γροσίων καὶ πᾶσαι τῆς ἐπαρχίας αἱ κοινότητες, χρεωστούσαι τῷ τέως ἀρχιερεὶ αὐτῶν ὑπὲρ τὰς 150000 γροσίων, θέλουσι κατὰ δόξαν πολλὴν φροντίδα περὶ συλλογῆς τοῦ ποσοῦ τούτου, ἀποτελοῦντος ἱερὰν ὀφειλήν, ἥς ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θέλουσιν ἀνεχθῆναι ἀναβάλλωσι τὴν ἐξόφλησιν οἱ φιλογενέστατοι Ἰωαννῖται.

Χοροστάσια.—Τῇ τετάρτῃ, ἐπὶ τῇ ἀποδόσει τῆς ἑορτῆς τῆς κοιμήσεως τῆς Θεομήτορος, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ πανηγυρίζοντι κατὰ τὸ Νεοχώριον ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου Κοιμητιῶτισσας ἐν μέσῳ πυκνοῦ ἐκκλησιασματοῦ, ἐν ᾧ διεκρίνετο ὁ ἐξ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Προχθές, μνήμη Εἰρηναίου μάρτυρος ἐπισκόπου Λουγδούνου, ἡ Α. Θ. Π. συνε-

χάρη τηλεγραφικῶς τῷ τῇν ὀνομαστικῇν ἑορτὴν αὐτοῦ ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτη πρώην Μελενίκου, σχολάρχῃ τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἑορτὴ Παμμηκαρίστου.—Ἡ ἀπὸ διετίας ὀρισθεῖσα συνοδικῶς ἑορτὴ τῆς Παμμηκαρίστου γενήσεται τῇ προσεχεῖ παρασκευῇ, πρώτῃ τῆς Ἰνδίκτου, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, χοροστατοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριαρχοῦ μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν. Ἀποφάσει συνοδικῇ, ἡ ἐπὶ τούτῳ συντεθεῖσα καὶ τύποις ἐκδοθεῖσα ἀκολουθία ψαλμίζεται ἐν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ναοῖς, διότι ἡ ἐπὶ τῇ εἰκόνι τῆς Παμμηκαρίστου πανήγυρις ἔσται κοινὴ ἑορτὴ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. Κατὰ τὴν μετὰ ταῦτα ἱεροτελεσίαν, ἐν τῷ μεγάλῳ Συνοδικῷ, ἀναγνωσθήσεται ἡ νεομισμένη πρᾶξις, δι' ἧς εὐχὴ πρὸς τὸν Ὑψίστον ἀναπέμπεται ὑπὲρ τῶν ἐν πίστει κοινοιμνημένων ἀδελφῶν ἡμῶν, ἐν οἷς εἰσὶ μάλιστα κατὰ τὰς θλιβεράς καὶ περιστάσεις οἱ ἐν τισὶ μέρεσι στερηθέντες ὁσίας ταφῆς καὶ κηδείας.

Διευθετήσεις ὁρίων.—Ἐνεκα διαφωνίας ὑπαρχούσης μετὰ τῶν διεπόντων τὰ τῶν συνοικιῶν Παλίνου καὶ Τεχναρχῶν Παλατῆ, ἀνετέθη ἡ λεπτομερὴς ἐξέτασις τῶν λόγων τῶν ἐπὶ τούτῳ ἀνερχόντων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ἱερατικῆς δικαιοδοσίας εἰς τὸν ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων πανοσιώτατον κ. Σωφρόνιον Τσολάκην καὶ τὸν Μ. χαρτοφύλακα κ. Μ. Ι. Γεδεών, οἵτινες ἐπελάβοντο τῆς ἀναθεθείσης αὐτοῖς ἐργασίας.

Κοινότης Κυδωνιῶν.—Ἐκ διατριβῆς ἐκδοθείσης διὰ τῆς συμφωνικῆς «Ἀρμονίας» ἐγένετο γνωστὸν ὅτι, παρὰ τῇ φιλοτίμῳ κοινότητι τῶν Κυδωνιῶν, ἐκτὸς τοῦ γνωστοῦ γυμνασίου, ἐν ᾧ διδάσκονται συστηματικώτερον καὶ μετ' ἐπιμελείας ἡ χυμὴ καὶ στοιχειώδεις ἐκ τῆς γεωργικῆς γνώσεως, σὺν τῇ ἐμπορικῇ λογιστικῇ, διατηροῦνται τρεῖς δημοτικὰ ἀρρεναγωγεῖα ἐκ πέντε τάξεων, καὶ τρεῖς ὁμοῖα παρθενγωγεῖα μετὰ δεκαπέντε διδασκάλων καὶ ἱσχυρίμων διδασκαλισσῶν διατηροῦσιν ὡσαύτως καὶ Κυδωνίαι καὶ παρθενγωγεῖον ἀνώτερον ἐκ τριῶν τάξεων. Ἐπικινεῖται διὰ τῶν γραφομένων τὸ ἐν τῷ γυμνασίῳ ἐργαστήριον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἰδρυθὲν φιλοπόλιδι προνοίᾳ καὶ δαψιλείᾳ χορηγίᾳ τοῦ μηκαρίτου Ἰωάννου Μελλέλη.

Ἑλληνικῶν κοινοτήτων παθήματα.—Ἐν τῇ Ἀ' Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ ἐγένετο ἡδὴ μυνεῖα τῶν ἐν Μεσημβρίᾳ βουλγαρικῶν ἀρπαγῶν καὶ πιέσεων. Ἐπιστολὴ ἐκ τῆς πόλεως ταύτης ἀπὸ 19 τοῦ μηνὸς γράφει ἅ τῃν 29 ἰουλίου, δηλαδὴ τῇ προτεραιᾷ τῆς ἐν

Ἀγχιάλῳ καταστροφῆς, οἱ ἐν Μεσημβρίᾳ βούλγαροι κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ καὶ ἀποτελοῦντες τὴν λεγομένην βουλγαρικὴν παροικίαν, προσεκάλεσαν τὸν δήμαρχον καὶ τινες τῶν ἐγκρίτων ἐλλήνων πολιτῶν, ἐνὰ παρχωρήσωσιν αὐτοῖς τὸν ναὸν τῆς ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος, ἐπὶ τῇ προφάσει ὅτι ὁ παρχωρηθεὶς εἰς αὐτοὺς πρὸ τινῶν ἐτῶν ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆν ἀκατάλληλος πρὸς ἐκκλησιασμόν. Ὁ δήμαρχος ἀντέταξεν ἄρνησιν ἀπειλήσας ὅτι θὰ καταγγεῖλῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχὴν ὡς ἐξερεθίζοντας τὰ πνεύματα τῶν πολιτῶν καὶ ὑποκινούντας ταραχάς. Τὴν ἐπιούσαν πρόκριτοι καὶ δήμαρχος ἐκλήθησαν ἐκ νέου διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, ἥτοι τὴν ἀρπαγὴν τοῦ ναοῦ. Ἦν ἡ 30 ἰουλίου. Οἱ μεσημβριανοὶ φοβούμενοι μὴ πάθωσι τὰ δεινὰ τῶν Ἀγχιαλιτῶν ἐνέδωκαν εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν ἀρπαγῶν, οἱ ὅποιοι, κῦθδέστεροι γενόμενοι ὡς ἐκ τοῦ φόβου τῶν ἐν Μεσημβρίᾳ ἐλλήνων, ἡγείραν ἀμέσως ἀξιώσεις καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τοῦ ναοῦ καὶ ἐπὶ τῶν κτημάτων τῆς σχολῆς.

«Ματαίως οἱ Ἕλληνες ἀπέδειξαν αὐτοῖς τὸ παράλογον τῶν ἀξιώσεων. Οἱ ἐπιδρομεῖς ἠπειλήσαν αὐτοὺς ὅτι ἡ τύχη τῆς Ἀγχιάλου ἀναμένει καὶ τὴν Μεσημβρίαν. Σὺν τῇ ἀπειλῇ δὲ ἡ στρατιωτικὴ φρουρὰ τῆς πόλεως ἤρχισε νὰ διαλύῃ τοὺς Ἕλληνας πολίτας, οἵτινες ἐφρούρουν πρὸς παρχωλῶσιν τῆς ἑξωθεν εἰσβολῆς τῶν ἐπιδρομέων, ἐπέτρεπε δ' ἄρ' ἑτέρου νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν πόλιν μορφάτινες ὑποπτοί. Δακρύοντες οἱ ὁμογενεῖς ὀρθόδοξοι καὶ στενάζοντες ὑπέγραψαν ἑγγράφον ἀκουσίως παρχωρήσεως ἐπιφυλαττόμενοι νὰ ζητήσωσι τὰ δίκαια αὐτῶν ἐν εὐθέτῳ μέλλοντι».

«Μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ ἀρπακτικοῦ ἐγγράφου, κατηρτίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ δύο κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ τοῦ δημάρχου, ὅπως ἐγχειρίσῃ τὸ ἑγγράφον εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν ἐν Ἀγχιάλῳ κομιτατζήδων, ἀλλ' ἡ στρατιωτικὴ φρουρὰ ἠμποδίσε πᾶσιν ἐκ τῆς πόλεως ἐξοδὸν τῶν ἐλλήνων πολιτῶν. Τὴν ἐπιούσαν, ἄλλη ἐπιτροπὴ παρέδωκε τὸ ἑγγράφον, τὸ ὅποιον λαβὼν ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐμπρηστῶν ἀπήντησεν ὅτι μένει εὐχарιστημένος ἐκ τῆς προφάσεως ταύτης, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ ὑπογράψωσιν ἕτερον ἑγγράφον ὑποταχῆς εἰς τὴν δῆθεν θρησκευτικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ σχ.σμηναγῶ ἐξάρχου, διότι ἄλλως θὰ μετκνοήτωσι πικρῶς».

«Οἱ δυστυχεῖς Ἕλληνες ὀρθόδοξοι, κατὰ ταραχθέντες καὶ περίτρομοι ἐκ τῶν ἀπειλῶν τῶν κηκούργων, αἵτινες ἠδύναντο νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἀμέσως, ὑπέγραψαν καὶ τοῦτο τὸ ἑγγράφον ἀπεκδεχόμενοι κατὰ τὴν ὥρην πρὸς ἐπανέκτισιν τῶν ἀρπαγέντων δικαίων αὐτῶν».

ΔΙΔΑΓΜΑ ΤΟΙΣ ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ἐν ταῖς προχθεσιναῖς ἐφημερίσιν ἐδημοσιεύθη τηλεγραφικὴ τις εἰδσησις ἐκ Πετροπόλεως, καθ' ἣν τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὴν ἰδρυσιν πρωτοβαθμίων καὶ δευτεροβαθμίων σχολῶν. Ἦτοι ἡ ῥωσικὴ κυβέρνησις, ἥτις ἀναγνώριζει ὡς ἐπικρατοῦσαν θρησκείαν τὴν χριστιανικὴν ὀρθόδοξον, ἀναγνώριζει ἐπίσης εἰς τοὺς οὐ χριστιανοὺς τὸ δικαίωμα νὰ συντηρῶσι καὶ διευθύνωσιν ὄχι μόνον πρωτοβαθμίους ἀλλὰ καὶ δευτεροβαθμίους σχολὰς.

Ἐκ Σόφιας, πρωτεύουσας τῆς βουλγαρικῆς ἡγεμονίας, ἥτις ἐνομιζέτο μέχρι σήμερον κράτος πεπολιτισμένον, ἀγγέλλεται ἐπισήμως ἡ εἰδσησις ὅτι ὁ ἐπόπτης τῆς ἐκπαιδεύσεως κ. Ἀβραάμωφ συγχαίρει τὰ μέλη τοῦ διδασκαλικοῦ συνεδρίου τῆς Σόφιας ἐπὶ ταῖς ἀποφάσεσιν αὐτῶν, δι' ἃς ἴσως ἡ χριστιανικὴ Εὐρώπη θέλει ἐκπλαγῇ προσεχῶς. Ἰδοὺ, κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ βουλγαρικοῦ, τὴν γράφει πρὸς αὐτοὺς: «Συγχαίρων τοῖς συναδέλφοις, μέλεσι τοῦ συνεδρίου, εὐχόμεναι αὐτοῖς καρποφόρον ὁρᾶσιν καὶ παρακαλῶ αὐτοὺς ἵνα λάβωσιν ἀπόφασιν περὶ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ 10 ἄρθρου τοῦ νόμου περὶ παιδείας. —Τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰσι κράτος ἐν κράτει, καὶ μάλιστα κράτος ἐχθρικὸν πρὸς πᾶν βουλγαρικόν, ἔθνος, δυναστείαν, γλῶσσαν».

ΕΥΓΕΝΗΣ ΔΩΡΕΑ

Εὐγενὲς καὶ μεγάλθυμον πρόσωπον ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένον, δι' ἐπιστολῆς ἀπευθυνουμένης πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιώτητα ἀποπνεούσης τὸ ἄρωμα καρδίας ἐξόχως οἰκτίρμονος καὶ φιλανθρωποῦ, ἀγγέλλει ὁλως αὐθορμήτως ὅτι τίθησιν εἰς τὴν διάθεσιν Αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ θυμάτων τῆς βουλγαρικῆς θηριωδίας τὸ ποσὸν φράγκων χρυσῶν τετρακισχιλίων.

Τοιαῦται μεγαλόφρονες πράξεις, ὑπερτεραι παντὸς ἐπαίνου, οὐδενὸς χρήζουσι σχολίου.

ΑΔΕΛΦΙΚΗ ΣΥΜΠΑΘΕΙΑ

Ἐπὶ τοῖς παθήμασι τῶν ὀρθοδόξων ἐλλήνων κατοίκων τῆς Ἀρχιάλου πανταχόθεν τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐξεδηλώθησαν εὐγενέστατα συμπαθείας αἰσθήματα, ὑπὸ δὲ τῶν ὁμαιμόνων αὐτοῖς καὶ συνδρομαὶ διενηργήθησαν καὶ ἐπιτροπαὶ πρὸς τοῦτο συνεστήθησαν ἐπιληφθεῖσαι τῆς συλλογῆς ἐράνων. Πρωτεύουσιν ἐν πᾶσι τούτοις οἱ ἀνὰ τὰς αἰγυπτιακὰς πόλεις Ἕλλη-

νες, γενναίως συνεισενεγκόντες. Ἡ πρωτεύουσα καὶ αἱ πόλεις τοῦ γείτονος ἑλληνικοῦ βασιλείου προθύμως ἤλθον ἄρωγοὶ τῶν πασχόντων καὶ αὐταί.

Ἐκ τῶν ὑποκειμένων τῷ πατριαρχικῷ οἰκουμένικῳ Θρόνῳ κοινοτήτων πρώτη βεβαίως ἡ φιλοτιμοτάτη καὶ μεγαλόφρων ἑλληνικὴ κοινότης Πελαγονίας, δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ἀπὸ 9 αὐγούστου, καὶ τὴν ἄμεσον ἐψηφίσατο συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν λιμνητόντων καὶ γυμνητευόντων ὀρθοδόξων, καὶ τὸ σπαραξικάρδιον αὐτῆς ἄλγος ἐγγράφως ἐδήλωσε, συγκινηθεῖσα βαθέως ἐπὶ τοῖς δεινοπαθήμασιν ἐλλήνων ἀδελφῶν ἀναπαριστώντων διὰ τῆς θερμῆς αὐτῶν πίστεως τὰ μαρτύρια καὶ τὰς βασάνους, ἃς ὑφίσταντο κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς χριστιανικῆς πίστεως οἱ πρώτοι τῆς σωτηρίου διδασκαλίας ὁπαδοί. Ἡ τὴν ἀπόφασιν ὑπογράφουσα κοινοτικὴ νόμιμος ἀντιπροσωπεία τῶν ὀρθοδόξων τῆς πόλεως Μοναστηρίου πιστοποιεῖ δι' ἔργων, ἀξίων πλείστων ἐπαίνων, ἔργων ἀξίων μιμήσεως, ἔργων ἀξίων θαυμασμοῦ τὸ γνησίως ἑλληνικὸν τῆς καταγωγῆς αὐτῆς. Ὑπὲρ τῶν δυστυχῶν Ἀρχιαλιτῶν, ὧν τὰ δεινὰ πρέπει νὰ μετριάσῃ ἡ πεποίθησις ὅτι συνεμερίσθησαν οἱ ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς ἡμῶν τὰς θλίψεις αὐτῶν, ἡ ἑλληνικὴ κοινότης Πελαγονίας ἀπέστειλε πρώτην εἰσφορὰν ἐξ 100 ὀθωμανικῶν λιρῶν εἰς τὸν σεβασμιώτατον αὐτῆς ποιμενάρχην, προσεχῶς δὲ θέλει ἀποστείλει καὶ ἕτερον ποσόν.

Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι Μοναστηρίου κατέκτησαν ἡδὴ τὴν εὐμενεστάτην τῆς ἱστορίας κρίσιν διὰ τε τὴν ἐμμενῆν αὐτῶν εἰς τὰ πάτρια καὶ διὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν προθυμίαν, μεθ' ἧν ἔρχονται νὰ ἐπουλώσωσι τὰς ἐπι αἵμασσοῦσας ἐν τῷ σώματι τοῦ ἔθνους πληγὰς. Ἐπὶ τέκνοις τοιούτοις ἐπαγαλλομένη ἡ μήτηρ Ἑκκλησία ἐνέκρινε συνδικῶς ἵνα διαβιβασθῶσιν εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι τοῖς διατρανώσασιν οὕτως αἰσθήματα φιλανθρωπίας καὶ κάλλιστον ἑαυτοὺς προβαλλομένοις πρότυπον φιλογενείας.

ΜΝΗΜΗ ΤΩΝ ΕΝ ΕΥΣΕΒΕΙ ΤΗ ΠΙΣΤΕΙ
ΤΕΛΕΙΩΘΕΝΤΩΝ

Αἱ ἀπὸ γρχμμάτων καὶ ἐφημερίδων μεταδιδόμεναι ἡμῖν πληροφορίαι περὶ τῶν μνημοσύνων, τῶν τελοῦμένων ὑπὲρ ἀνκαλύψεως τῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως πυρὶ καὶ μυχθαίρου μακκρίου τυχόντων τέλους ἀδελφῶν ἡμῶν, ἀποδεικνύουσιν ὅτι γενικὴ ἐστὶν ἡ κατακλυσθούσα πάντῃ χριστιανὸν ὀρθόδοξον καὶ πάντα πεπολιτισμένον ἄνθρωπον θλίψις καὶ συγκίνησις. Ὁ δὲ συμμερισμὸς τῆς θλίψεως ὑπὸ πάντων ἀποτελεῖ τὴν γενικὴν κατὰ δίκην, ἣν ἐξήνεγκεν ἡ πεπολιτισμένη ἀνθρωπότης ἐν νῦν ἐκείνων, οἵτινες, ἀν: ξιχνιάστοις Κυρίου βουλαῖς, ἐνσφηνωθέντες ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἐπὶ

αἰῶνας ἐπηρεάσαντες τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ, στίγμα προσάπτουσι σήμερον ἀνεξίτηλον εἰς τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀποστολὴν ὅχι τοῦ ὀρθοδόξου καὶ τοῦ χριστιανοῦ, ἀλλ' εἰς τὸ ὄνομα τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μαρτυρουμένη πανταχόθεν εἰδήσις ὅτι αἱ ἐν τῷ γείτονι ἐλληνικῷ βασιλείῳ ἰσραηλιτικαὶ κοινότητες ἐτέλεσαν πᾶσι πάνδημα μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ τὸ ζῆν οἰκτρῶς ἐκμετρησάντων ἀθῶων ἀποτελεῖ μὲν καταδίκην τῆς κηκούργου τῶν δῆθεν χριστιανῶν πράξεως, ἱκνοποιεῖ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα σύμπασαν, ἥτις εἶδε μετὰ φρίκης ἅμα καὶ θλίψεως ἄλλους ἀνθρώπους, ἀποκαλοῦντας μὲν ἐκυτοὺς χριστιανούς, μὴ ἀνήκοντας δὲ εἰς τὴν ἡμιθέριον φυλὴν τῶν ἐμπρηστών καὶ δολοφόνων, λαμβάνοντας ἐν τῇ λεηλασίᾳ καὶ τῇ μαιφονίᾳ μέρος, ἵνα καταλάβωσι κατόπι τὴν ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ τῇ βιομηχανίᾳ θέσιν τῶν ἐλλήνων ὀρθοδόξων, τῶν ἐκ τῆς ἀξένου χώρας ἀναχωρούντων.

Μνημόσυνα ἱερὰ, κατὰ τὰς ἐλληνικὰς ἐφημερίδας, καὶ κατ' ἰδιαιτέρας πληροφορίας ἐτελέσθησαν ἐν τῇ Συμύρῃ, καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ λ.χ. ἐν Μονάχῳ ἐν τῷ ναφ τῶν ὀρθοδόξων ἐλλήνων, καὶ ἐν Ἀνδρῶ καὶ ἐν Κερκύρῃ, λειτουργούντος τοῦ πανιερωτάτου αὐτῆς ἀρχιεπισκόπου κ. Σεβαστιανοῦ καὶ ἐν Πάτραις. Καὶ ὁ λαὸς ὁ ὀρθόδοξος, τετραχωμένος καὶ σκυθρωπάζων καὶ περίλυπος, ἐπλήρωσε τοὺς ἱεροὺς τοῦ Ὑψίστου ναοὺς, δεόμενος τοῦ κοινῶν Πατρὸς, τοῦ τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἐπὶ πονηροῦς τε καὶ ἐπὶ ἀγαθοῦς ἀνατέλλοντος, ἵνα τὴν αἰώνιον ἀνάπυσιν παράσχῃ πᾶσι τοῖς ἐπὶ τῶν τελευταίων τούτων ἐτῶν ἐμμένειν στερρῶς εἰς τὴν πίστιν τῶν μακαρίων πατέρων, καὶ ἐν τῷ αἵματι αὐτῶν τὴν ἀγνὴν ταύτην πίστιν περιφρῶς βεβαιωσάντων. Τὰ δὲ δάκρυα τῶν ἐπὶ συμφορὰς ἀδελφικαῖς συναλγούντων, αἱ πρὸς Θεὸν εὐχαὶ τῶν ἐκκλησιαζομένων, ὡς αἱ τῶν ὀλλυμένων οἰμῶγαι καὶ τῶν ὕλικῶς ζημιουμένων οἱ γόοι πρὸς τὸν θρόνον τοῦ αἰωνίου καὶ δικαίου κριτοῦ ἀναβαίνουσιν ἐπισπόμενα καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀδικηθέντας συγγνώμην καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀδικούντας ὀργήν. Ἄλλως, ἀρχίζει καὶ νέει γενεαὶ εἶδον καὶ ἐμαρτύρησαν πῶς ὑφούνται μὲν καὶ μεγαλύνονται ἔθνη καὶ φυλαί, τὴν ὁδὸν βαδίζουσιν τῆς δικαιοσύνης, πῶς δὲ καταπίπτουσι καὶ παρακμάζουσιν ὅταν παραγνωρίζωσι τὸ καθῆκον τῆς πρὸς τὸν ὅμοιον ἀντιλήψεως καὶ βοήθειας, ὅταν ἀθετῶσι τὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου, πολλῶ δὲ μᾶλλον ὅταν ἀφαιρῶσιν ἀπ' αὐτοῦ τὰ μέσα τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς, ἀγνοοῦντα ὅτι τῆς ἀνταποδόσεως ὁ νόμος ἔχει τὸ σθένος ἀδῆριτον.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ἢ ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΟΥ

τῆς παρασημαντικῆς

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

Ὁ ἐν τῷ Ὁδεῖῳ Ἀθηνῶν τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μουσικὴν διδάσκων κ. Κ. Ψάχος, ἐξ ἀφορμῆς αὐτοκρατορικῆς Φήμης, ἣν ὁ κ. Ἰω. Θ. Σακελαρίδης εὐρών ἐν ἀρχαίῳ μουσικῷ κώδικι, μετέγραψεν εἰς ἐν τῶν ἐν χρήτει μουσικῶν συστημάτων, εὐκαίρην ἐκρίνεν ἵνα δι' ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἀνακοινώσεως, ἀναγνωσθείσης ἐν τῷ Παρνασσῷ κατὰ τὸν παρελθόντα ἀπρίλιον ἐκθέσῃ τὴν γνώμην καὶ τὰς περὶ ἀρχαίας παρασημαντικῆς («δεκαετίες») αὐτοῦ μελέτας ἀμφισβητῶν μὲν τὴν γνησιότητα τῆς ὑπὸ τοῦ κ. Σακελαρίδου γενομένης ἐξηγήσεως τῆς εἰρημένης αὐτοκρατορικῆς Φήμης, φρονῶν δὲ ὅτι τὸ σύστημα τῆς ἀρχαίας μουσικῆς παρασημαντικῆς εἶναι περινενοημένοντι καὶ δυσζύμβητον πρᾶγμα, ἀποκρύπτων, οὕτως εἰπεῖν, λίαν ἐπιμελῶς καὶ ζηλοτύπως τὴν μελωδικὴν αὐτοῦ φράσιν ὑπὸ τὴν ἐννοίαν τῶν καλουμένων ἀφῶνων ὑποστάσεων ἢ σημείων.

Ἴσως ὁ κ. Σακελαρίδης δὲν ἀπέδωκε καὶ κατὰ φθόγγον καὶ κατὰ χρόνον συνάμα ἐν τῇ μεταφορᾷ ἄρτιον τὸ ρηθὲν μουσικὸν ἄσμα, ἀλλ' ἡ ἀποφθεγματικότης τοῦ κ. Ψάχου, μεθ' ἧς πρὸς πρᾶγμα τεύεται τὸ ὅλον περὶ ἀρχαίας παρασημαντικῆς ζήτημα εἶναι τι τὸ ἐμποιοῦν κατὰ πληξιν καὶ εἰς τὸν ἄκρῳ δακτύλῳ ἀψάμενον τοῦ θέματος, διὰ τὴν σαθρότητα τῶν σκέψεων καὶ τῶν προσχομένων ἱστορικῶν ἀποδείξεων καὶ τεχνικῶν ἐπιχειρημάτων.

Χωρὶς νὰ ἔχωμεν τὴν ἀξίωσιν ὅτι εἰσελθόντες εἰς τὸν σκοτεινὸν τοῦτον Λαβύρινθον, κατέχομεν τὸν τῆς Ἀριάδνης μίτον καὶ ἐπομένως τὴν δύναμιν νὰ λύσωμεν ὀριστικῶς τὸ προκειμενὸν ζήτημα, ἄς ἐπιτρέψῃ ἡμῖν ὁ κ. Ψάχος νὰ θέσωμεν ἐν ἀμφιβολίᾳ ὅσας ἔχει περὶ ἀρχαίας παρασημαντικῆς θεωρίας, ὡς παντάπασιν μὴ συμβιβάζομενας οὔτε πρὸς τὸν ὀρθὸν λόγον οὔτε πρὸς τὴν φύσιν καὶ ὑπόστασιν αὐτῶν τῶν πραγμάτων.

Καὶ δὴ πλανᾶται, λέγομεν, πλάνην δεινὴν ὁ κ. Ψάχος δογματίζων πρῶτον μὲν ὅτι τὸ συμβολικὸν τοῦ ἀρχαίου σμστήματος εἶναι νόμος διήκων δι' ὅλων τῶν αἰώνων, μέχρι δηλονότι τῆς ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος καὶ ἰσχύων εἰς πάντα τὰ ἐν τοῖς μουσικοῖς κώδικιν ἀπαντῶντα μέλη καὶ δεύτερον ὅτι τὰ ἄφωνα λεγόμενα σημεῖα ἦτοι αἱ ὑποστάσεις, γραφόμενα διὰ μαύρης ἢ ἐρυθρᾶς μελάνης, ἐσυμβόλιζον, κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τοὺς ἤχους, τὴν ἐπέκτασιν γενικῶς τῶν μουσικῶν

φράσεων ἢ γραμμῶν συνφθὰ πρὸς τὴν ἐξήγησιν τῶν γνωστῶν τριῶν διδασκάλων τῆς **ΙΘ'** ἐκτονταετηρίδος ἐκμηδενίζοντα οὕτω τὴν σημασίαν καὶ δύναμιν τῶν φωνητικῶν σημείων ἥτοι τῶν κυρίως φθογοσήμεων. Τὰς τοιαύτας δοξασίας τοῦ κ. **Ψάχου** ἀναιροῦσι καθ' ἡμᾶς τὰ ἐξῆς πρᾶγματα καὶ οἱ ἐξῆς πρόχειροι συλλογισμοί. Ἐν πρώτοις ἡ καταπροδιδόμενη ἀγνοία αὐτοῦ τῶν διαφόρων φάσεων τῆς μουσικῆς παρρησιαστικῆς αἵτινες προκύπτουσιν ἐκ τῆς ἐρεύνης τῶν ἐν ταῖς ἐκασταχοῦ βιβλιοθήκαις διασωθέντων κωδίκων. Ἐκ τῆς τοιαύτης ἀγνοίας προήχθη ἡ πλάνη τοῦ κ. **Ψάχου** ὅτι «τρὶς κυρίως ἐπίσημοι σταθμοὶ βαθμιαίων ἀναλύσεων ὑπάρχουσιν, ὁ πρῶτος ἀπὸ τοῦ Δαμασκηνοῦ μέχρι Ἰωάννου τοῦ Τραπεζούντιου (1750), ὁ δεύτερος ἀπὸ τοῦ Τραπεζούντιου μέχρι Πέτρου τοῦ Λαμπροδελίου (1760) καὶ ὁ τρίτος ἀπὸ Πέτρου τοῦ Λαμπροδελίου μέχρι τῶν τριῶν μουσικοδιδασκάλων τῶν καὶ ἐφευρετῶν τοῦ νῦν ἐν χρήσει συστήματος». Φρονεῖ λοιπὸν ὁ κ. **Ψάχος** ὅτι ἀπὸ τοῦ Δαμασκηνοῦ—ἐάν, καίτοι ὅπως ἀπίθκον, ὑποτεθῇ ὅτι οὗτος ἔθετο τὰς βάσεις τοῦ γραφικοῦ συστήματος—μέχρι τοῦ 1700, ἥτοι ἐπὶ ὀκτὼ ἢ ἐπὶ ἐννέα ὅλους αἰῶνας, ἐπεκράτησεν ἀμετατρέπτως τὸ σύστημα ὁπερ ἐξέθετο ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ αὐτοῦ ἀνακοινώσει, ἐνῶ ἐκ τῶν σωζομένων μουσικῶν κωδίκων προκύπτουσι συστήματα τρία προγενέστερα, παραλλάσσοντα ἀλλήλοις, μόλις δὲ ἀπὸ τοῦ **ΙΕ'** αἰῶνος παρίσταται ἀναλλοιώτως ἰσχύον τὸ ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. **Ψάχου**, παρλειπομένων τῶν ἀπὸ τοῦ 1700 ὡς μικροῦ ἄξιον λόγου. Δύναται δὲ νὰ καυχᾶται δικαίως ὁ κ. **Ψάχος** ὅτι ἐξέτελεσε κατὰ τοῦτο μέγα ὄντως πῆδημα—ἐννέα ὅλων αἰῶνων—ὁπερ βεβαίως ἄλλος ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτελέσῃ ὑπείκων εἰς τὴν ἐν ἐπιλόγῃ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ ἀνακοινώσεως πρόκλησιν.

Ἐπειτα, ἐάν ὁ κ. **Ψάχος** δὲν ἡγνῶει τὰ προγενέστερα τῆς παρρησιαστικῆς συστήματα, δὲν θὰ ἐποιεῖτο διάκρισιν μαύρων καὶ ἐρυθρῶν σημείων, διότι ἐν ἐκείνοις μιᾷ καὶ μόνης ἐγένετο χρῆσις μελάνης· πολλαχοῦ δὲ ἐν τοῖς χειρογράφοις τοῦ δεκάτου αἰῶνος ὅπως ἐρυθρὰς πρὸς διάκρισιν τῶν μουσικῶν σημείων ἀπὸ τῶν ὑποκειμένων λέξεων τοῦ ποιήματος. Ἐσπευσμένη ἄρα καὶ πεπληνημένη ἡ γνώμη αὐτοῦ περὶ τῆς ὑπονοουμένης σημασίας καὶ διαφορᾶς τῶν μαύρων καὶ ἐρυθρῶν σημείων καὶ ὑποστάσεων, οὐδ' ἄρκει πρὸς πίστωσιν ἡ μνηστὴρ τοῦ Κρουστάλλα καὶ τοῦ Χρυσάνθου καὶ τοῦ Γρηγορίου καὶ τοῦ Βιολάκη, ἀνθρώπων δηλαδὴ χθεσινῶν οἵτινες τελευταῖοι θὰ ληφθῶσιν ὡς ὅψιν ἐν τῷ προκειμένῳ ζητήματι καὶ ταῦτα ὅπου δὲν διαφωνοῦσι πρὸς τοὺς προγενεστέρους καὶ ὅπου δὲν ἀντιφάσκου-

σκούσι πρὸς ἑαυτοὺς καὶ ὅπου δὲν ἀντιπίπτουσι πρὸς τὴν λογικὴν καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων.

Ἄλλως τε δὲ ἐκ τῆς γνώσεως καὶ προσεκτικῆς ἐρεύνης τῶν ἀρχαιοτέρων συστημάτων, ἅτινα κυρίως διακρίνει τὸ συνθετικὸν τῆς γραφῆς, καὶ ἐκ τῆς ἀντιπαροβολῆς αὐτῆς πρὸς τὰ νεώτερα θὰ ἐπείθετο ἐπαρκῶς ὁ κ. **Ψάχος** καὶ θὰ διεφωτίζετο περὶ τοῦ ὅλου ζητήματος ἥτοι πρῶτον ὅτι ἅπαντα τῆς παρρησιαστικῆς τὰ σημεία δὲν εἶναι ἐπινόημα μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, δεύτερον ὅτι τινῶν παρήλλαξε βραδύτερον ἢ ἐνέργεια καὶ τρίτον ὅτι τὰ συνθετικὰ καὶ γραφῶδη οὕτως εἶπεν τῆς πρώτης περιόδου σημεία, παρεμπερῆ πρὸς τὰ νεύματα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, παρίστανται ἀπὸ τῆς **ΙΓ'** ἐκτονταετηρίδος ἐπεξηγημένα καὶ μεθερμηνευμένα διὰ τῶν γνωστῶν φωνητικῶν σημείων τοῦ ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. **Ψάχου** συστήματος. Θὰ παρετήρει προσέτι ὁ κ. **Ψάχος** ὅτι ἐν τοῖς μουσικοῖς κώδικι τοῦ **ΙΓ'** καὶ **ΙΔ'** αἰῶνος ἐλλείπουσι παντάπασιν αἱ λεγόμεναι ὑποστάσεις, πλὴν τῶν φερουσῶν ὠρισμένην **χρονικὴν** ἢ ἄλλην **δυναμικὴν** ἐνέργειαν καὶ τούτων ἀνεῦ τῆς μετγενεστέρας φαινομένης φοινικοβαφοῦς μελάνης.

Οὕτω λοιπὸν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, φυσικὸν προκύπτει συμπέρασμα ὅτι ἡ κατὰ τὸν **ΙΓ'** αἰῶνα γενομένη μεθερμηνεῖσις ἀπέδειξε περιττὰ πολλὰ τῶν ἀρχαίων στενογραφικῶν σημείων, ὧν τινὰ καὶ ἂν αὐθις ἀναφαίνονται κατὰ τὸν **ΙΕ'** ἢ **ΙΣΤ'** αἰῶνα χρησιμεύουσι πρὸς ἀπλὴν ὑπόμνησιν τῆς ὀνοματολογίας τῶν μουσικῶν σχημάτων ἢ στροφῶν, ὥς ἐσήμαινον. Ἐπὶ παραδείγματι τὸ καλούμενον **οὐράνιον** ἢ **ἐπέγεγμα** διακρίνεται πλέον ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν φθογοσήμεων καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ἄλλοτε ἐν χρήσει συμβολικοῦ σημείου. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ ἀρχαία μουσικὴ τῆς Ἐκκλησίας σύγκειται ἐξ ὠρισμένων σχημάτων ἢ φράσεων μουσικῶν, ὧν ἡ τροποποίησις ἢ παραμόρφωσις οὐδαμῶς ἐπετρέπετο· προσεδίδοντο δὲ τούτοις ὀνόματα κακοζήλως πεποιημένα εἴτε ἐκ τῆς σχηματώδους χειρονομίας αὐτῶν, εἴτε ἐκ τῆς ἄλλης ἐνεργείας, κατὰ χυδαίας τὰ πολλὰ παρομοιώσεις ἀπαιδευτῶν μουσικῶν τοῦ μεσαίωρος.

Καὶ λοιπὸν τίνα ὀφείλομεν νὰ προστήσωμεν ὀδηγὸν πρὸς ἀνάγνωσιν τῆς μουσικῆς τῶν ἀπὸ τοῦ **ΙΓ'** αἰῶνος μουσικῶν κωδίκων καὶ ἰδίᾳ τῆς μουσικῆς τοῦ **ὀτιχηραρίου** καὶ τοῦ **Εἰρηολογίου** ὡς τῆς πρώτης καὶ ἀρχαιοτάτης; Κατ' ἐμὲ καὶ κατὰ πάντα λογικῶς σκεπτόμενον καὶ μεθοδικῶς ἐργαζόμενον οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ τὰ σωζόμενα ἐν χειρογράφοις Ἐγγχειρίδια, ἐν οἷς παρέχεται πᾶσα σχετικὴ ὀδηγία καὶ διδασκαλία, κατὰ

προτίμησιν πάντως τῶν ἀρχαιοτέρων ὡς περὶ πραγμα-
των συγχρόνων πραγματευομένων. Καὶ εἶναι μὲν ἀλη-
θές ὅτι αἱ ἐν τοῖς χειρογράφοις τούτοις περὶ μουσικῆς
θεωρίαι τυγχάνουσι καὶ δὴ ἐν τοῖς οὐσιαστικωτέροις
ὑθλοὶ καὶ μωρολογήματα, ἐπιμαρτυροῦντα τὴν ἀληθι-
νὴν τῆς μουσικῆς τῶν βυζαντινῶν χρόνων κατάστασιν
ἄλλ' οὐδὲν ἦττον δέδονται ἡμῖν διὰ τούτων τὰ πρῶ-
τα καὶ κυριώτατα στοιχεῖα πρὸς λύσιν τοῦ αἰνίγματος
ἅπερ εἰσὶ τὰ φωνητικὰ καὶ χρονικὰ σημεῖα μετὰ τῆς
σχετικῆς δυνάμεως καὶ ἐνεργείας αὐτῶν, ἀντιθέτως
πρὸς τὰ τῆς πρώτης περιόδου σημεῖα, περὶ ὧν πενι-
χρὰ ὅλως περιεσώθησαν ἡμῖν γραπτὰ ὑπομνήματα.
Δὲν ὑπολείπεται δὲ, εἰμὴ βχθεῖα καὶ ἐπιστατικὴ ἔρευ-
να καὶ μελέτη συνδυαζομένη μεθ' ἱκανῆς μαντικῆς ду-
νάμεως ἐν αἰσθύνῃ τις εἰς τὸν μυστηριώδη ὄργανισμόν
τοῦ μουσικοῦ ἐκείνου συστήματος καὶ νὰ ἀποδώσῃ ἡ-
μῖν, ἔστω καὶ κατὰ προσέγγισιν, τὸ ὑποκρυπτόμενον
ἀρχαῖον ἄσμα.

Κατὰ τῆς τοιαύτης ὄντως ἐπιστημονικῆς ἐργασίας
ἀντίεστη ἀτυχῶς παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε ἡ ἐκ προθέ-
ῃ ἐξ ἀγνοίας ἀμειψιὴ γνώμη καὶ ἐπίμονος προκατά-
ληψις ὅτι περὶ τοῦ ἀρχαίου ἄσματος τῆς Ἐκκλησίας
ἐξηγηθέντος ἤδη πρὸ αἰῶνος ὑπὸ τῶν γνωστῶν τριῶν
μουσικοδιδασκάλων, οὐδεὶς δύναται νὰ γίνη λόγος ἑτε-
ρος εἰμὴ μόνον περὶ πιστοποιήσεως τῆς γνησιότητος
αὐτοῦ καὶ τῆς ἐγκύρου ἐπιγνώσεως τοῦ συστήματος
τῶν πρὸ ἐκκτὸν ἐτῶν διδασκάλων καὶ ἐξηγητῶν. Κατὰ
τὴν τοιαύτην λοιπὸν ἐκδοχὴν πᾶσα γνώσις καὶ πᾶσα
σοφία τοῦ συστήματος ἐκείνου ἀπώλετο πρὸς ὁδὸς
ἀνεπιτρέπτει ἐντὸς ἐκκτὸν ἢ μᾶλλον ἐξήκοντα ἐτῶν,
διότι τόσῃ πρῆλθον ἀπὸ τοῦ θανάτου τῶν τελευταίων
λειψάνων τῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θεματοφυλάκων.

Θὰ ἦτο ἀντικρὺς παρλογοισμὸς νὰ συνταχθῶμεν
πρὸς τοιαύτην τινὰ γνώμην καὶ νὰ μὴ πρὸςδεχθῶμεν
τὴν λογικὴν καὶ φυσικὴν ἐξέλιξιν καὶ πορείαν τῶν
πραγμάτων, ἥτις ἄλλως τε συμπίπτει καὶ πρὸς τὴν
ἐκ τῶν χειρογράφων διδασκαλίαν τῶν προγενεστέρων
μουσικοδιδασκάλων.

Δὲν ἀμφισβητοῦμεν οἱ πρὸ ἐκκτὸν ἐτῶν ζήσαν-
τες ἐγίνωσκον περὶ ἀρχαίας μουσικῆς περισσότερα ἢ-
μῶν, ἀφ' ὧν ἀπεκόπη καὶ ὁ ἐλάχιστος δεσμὸς τῆς
προφορικῆς παραδόσεως· πρὸςδεχόμεθα ὅμως ὅτι μορ-
φωτικῶς ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἔννοιαν ὑπῆρξαν οἱ ἄν-
θρωποι ἀκατάρτιστοι, ἔπασχον δὲ ὅτι καὶ οἱ ἄμεσοι
διάδοχοι αὐτῶν, προφανῆ σύγχυσις πραγμάτων καὶ
ἐπομένως ἀπεδείχθησαν ἀδέξιοι καὶ ἀκατάλληλοι διὰ
τὸ ἔργον, ὅπερ ἐξ ἁώρου φιλοδοξίας καὶ ζήλου οὐ κατ'
ἐπίγνωσιν ἐπεχείρησαν.

Ἀγνοοῦμεν πῶς δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὁ Χρυσαν-
θος ὅταν, παρέχων τὸ μέτρον τῶν περὶ ἀρχαίας μου-
σικῆς γνώσεων αὐτοῦ γράφει εἰσαγωγικῶς ἐν τῷ Μεγά-
λῳ Θεωρητικῷ: «Οἱ χαρακτῆρες τοὺς ὁποίους οἱ ἡμέ-
τεροι ψαλμῶδοι μετεχειρίζοντο ἀπὸ Ἰωάννου τοῦ Δα-
μασκηνοῦ μέχρι Ἰωάννου τοῦ Πρωτοψάλτου παρω-
μοῖαζον τὰ ἱερογλυφικὰ σύμβολα τῶν παλαιῶν αἰγυ-
πτίων, διότι καθὼς ἀπὸ ἐκείνων ἐν ἡδύνατο νὰ παρα-
στήνῃ πολλάς, ὅχι μόνον συλλαβάς, ἀλλὰ καὶ λέξεις
καὶ ὁλοκλήρους ἐννοίας, οὕτω καὶ ἔνας ἢ δύο ἀπὸ τού-
τους τοὺς χαρακτῆρας παραστήνουσι καὶ ἓνα φθόγγον
καὶ πολλοὺς καὶ ὁλοκλήρους μελωδίας. Καὶ ἕως οὗ μὲν
τὰ μουσικὰ τῶν ποιήματα ἦσαν ὀλίγα, εὐκόλως ὁπω-
σοῦν καὶ ὀλίγο χρονίως ἐμάνθανον αὐτὰ διὰ τὴν συνή-
θειαν οἱ μαθηταί· ὅταν ὅμως μετὰ τὴν πολυκαιρίαν ἡ-
ξάνον τὰ μαθήματα τῶν διδασκάλων, τότε ἀναλόγως
πολυχρονιωτέρα κατεστήνετο καὶ ἡ διδασκία καὶ μετὰ-
δοσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀσμάτων εἰς τοὺς μαθητάς».

«Ἐπὶ τῶν χρόνων Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου (1450) ἀ-
νεφάνησαν διδάσκαλοι τῆς Μουσικῆς λέγοντες ὅτι συν-
σταται τὸ πᾶν τῆς μουσικῆς εἰς τὴν Μετροφωνίαν καὶ
ὅτι τὰ περὶ τῶν ὑποστάσεων καὶ θέσεων λεγόμενα ἦσαν
περιττά· πρὸς οὓς ἀντιφερόμενος ὁ Χρυσάφης, συνέγρα-
ψε τὸ περὶ μουσικῆς ἐγχειρίδιόν του, τὸ ὅποιον δὲν
φανερώνει ἄλλῃ, παρὰ ἀνασκευὴν τινὰ τῶν τοιούτων
φρονημάτων καὶ ἐκθεσιν τῶν χαρακτῆρων καὶ τῶν θέ-
σεων καὶ σκοτεινὴν τινὰ διχασφῆσιν τῶν φθορῶν. Ὡς
τόσον ἐκτοτε παρέμεινεν ἡ διδασκία τῆς Μετροφωνίας
ἕως εἰς ἡμᾶς. καὶ παραδίδουσιν εἰς ἡμᾶς τὸ Ἀναστα-
σιματᾶριον οἱ διδάσκαλοι πρῶτον κατὰ παραλλαγήν
εἰτα κατὰ μετροφωνίαν καὶ τέλος πάντων κατὰ μέλος».

Θὰ ἦτον εἰς αἰῶνα μακκιστοτέρας ἡ μνήμη τοῦ Χρυ-
σάνθου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐάν ἀντὶ ἀσφατικῶν ἐξηγή-
σεων ἐπεξηγοῦντο ἡμῖν, ὅσον ἔνεστι λεπτομερέστερον
καὶ καταληπτότερον τὴν ὡς ἄνω περὶ ἱερογλυφικῶν
μουσικῶν σημείων παράδοσιν καὶ τὴν δυνάμιν ἐκά-
στου αὐτῶν, καθὼς καὶ τὴν περὶ **Μετροφωνίας**
αἵρεσιν τὴν ἐπὶ Μανουὴλ τοῦ Χρυσάφου γεννη-
θεῖσαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ἀπέβινε συνά-
μα ἡ τε τοῦ κ. Ψάχου ἐν τῷ Περνασσοῦ **ἐπιστημονι-
κὴ ἀνακοίνωσις** καὶ ἡ παρούσα ἡμῶν ἀνασκευὴ
περιττή· ἀλλὰ τοῖς ἀειμνήστοις οὕτως ἔδοξεν.

Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΛΟΓΙΟΙ

Ἔργασίαι αὐτῶν, Ἐπιστημονικὸς βίος, Γεωγραφία, Ἱστορία, Παλαιογραφία, Ἑκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ οἱ τῶν κλάδων τούτων ἀντιπρόσωποι ἐν Ἀθήναις

§ 3.

Ὁ κ. Λάμπρος λέγει ἢ μᾶλλον κηρύττει ὅτι δὲν ἐργαζόμεθα καὶ δὲν πλουτίζομεν τὴν Ἱστορίαν διὰ τῶν μελετῶν ἡμῶν ἔσωθεν δὲ ὑποδηλοῦται καὶ ἔξωθεν ἐννοεῖται τὸ «ὡς αὐτὸς». Ἀλλὰ σκοποῦμένου τοῦ χρόνου, τῶν πόρων, αὐτῶν τῶν βοηθημάτων, ἅτινα οἱ ἐν Ἑλλάδι λόγιοι καὶ δὴ οἱ περὶ τὸν κ. Λάμπρον ἔχουσιν ὑπὸ τὴν διαταγὴν αὐτῶν καὶ τὴν διάθεσιν, ἡμεῖς οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει πράττομεν καὶ δημοσιεύομεν πολλὰ περισσότερα ἢ οἱ συνομήλικες ἡμῖν διδάσκαλοι τῆς ἑλληνικῆς σοφίας καὶ ἐπιστήμης, καίπερ πολλαῖς ἀσχολίαις καὶ δὴ καὶ δυσθυμίαις περιαντλούμενοι. Καὶ ὁ μὲν φίλος κ. Λάμπρος πλουτίζει τὴν Ἱστορίαν, ὡς πλουτίζει αὐτὴν, πλουτεῖ αὐτὸς, ἡμεῖς ὁμῶς ἐὰν πλουτίσωμεν τὴν Ἱστορίαν ἢ διασαφίσωμεν τι τοῦ σκοτεινοῦ αὐτῆς πεδίου οὐ μόνον δὲν πλουτοῦμεν ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τὸν τελευταῖον πατρικὸν ὀβολὸν ἀποβάλλομεν καὶ ὀβολὸν, οὐπερ ἔχομεν ἀνάγκην ἵνα ζήσωμεν ἀπλούστατα ἡμεῖς τε οἱ γονεῖς ἡμῶν καὶ τὰ τέκνα ἔστω καὶ ὑπὸ τὰς ἀρὰς τῆς σοφίας τοῦ φίλου ἡμῶν καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν ὁμίλου. Καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐργάζεται καὶ ἀβρύνεται ἐπὶ εὐρύμασσι μεσαιωνικοῖς καὶ διορθώσεσι χειρογράφων κωδίκων καὶ ἀναγνώσεσιν αὐτῶν, ἐλέω πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων καὶ Βιβλιοθήκης τοῦ τε Πανεπιστημίου καὶ τῆς Βουλῆς καὶ τῶν ἄλλων ἰδρυμάτων καὶ δὴ καὶ χρήμασι τοῦ δημοσίου ἐθνικοῦ τε καὶ μὴ τοιούτου· ἡμεῖς δὲ ἐστερημένοι ὅλων τούτων τῶν μέσων ἐργαζόμεθα πονοῦντες καὶ δαπανώμενοι, κατ' ἀκολουθίαν δὲν ἐργαζόμεθα. Καὶ δὲν ἐργαζόμεθα οὐχὶ διότι δὲν δυνάμεθα, οὐχὶ διότι δὲν ἔχομεν τὰ ὑπὸ τὰ τῆς Ἐπιστήμης προσόντα, οὐχὶ διότι ἡμεῖς ὑπολειπόμεθα καθόλου τε καὶ ἐν μέρει τῶν ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὴν ἱκανότητα τοῦ Ἐπιστημονικῶς ἐργάζεσθαι, οὐχὶ διότι ἀγνοοῦμεν τὴν μέθοδον τοῦ

ἐργάζεσθαι, ἀλλὰ διότι ὑπὸ διαφόρους βιοῦμεν συνθήκας κινήσεως, ἢ ἐκεῖνοι, διότι βασιζόμεθα ἐν πᾶσιν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἡμῶν πόρων ἢ ἐπαιτούμεν τὸν ἔλεον τῶν συνδρομητῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁπανιώτατα εἶδομεν κατατασσόμενους τοὺς ἐν Ἑλλάδι, οὐδέποτε δὲ τὸν πολυτάλαντον φίλον κ. Λάμπρον, ἢ τοὺς περὶ αὐτόν. **Δὲν ἐργαζόμεθα**, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ κ. Λάμπρος καὶ δὲν παράγομεν ἐπὶ τέλους **κατὰ ποδὸν** τοσαῦτα ἔργα, ὅσα οἱ ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ διατί; διότι πρὸς ἄλλοις λόγοις καὶ ὅροις διάγομεν ἐν λιμῷ καὶ αὐχμῷ βιβλιοθηκῶν ἐπαρκῶν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν περὶ τι ἀσχολούμενων. Ἐπιτραπῆσεται δὲ ἡμῖν ἵνα μνησθῶμεν δύο μόνον παραδειγμάτων ἵνα γνωρίσωσιν οἱ τῶν Ἀθηνῶν σοφοὶ ὅτι ἡναγκάσθη εἰς μὲν τῶν συναδέλφων ἀσχολούμενος εἰδικῶς περὶ τοὺς λυρικοὺς καὶ δὴ τὸν ὑψιπέτην Πίνδαρον ἵνα δαπανήσῃ ποσὸν ὑπερχιλίων φράγκων καίτοι πάντες καὶ ἡμεῖς πρώτιστα πολλὰ ἐδώκαμεν ὑπὸ τὴν διάθεσιν αὐτοῦ βιβλία καὶ σχετικὰ καὶ αἱ Βιβλιοθήκαι τοῦ **Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου** κλ. ἡμεῖς δὲ ἐν Καισαρείᾳ μόνον πρὸ 15 ἐτῶν διατρίβοντες πλὴν ἄλλων ἐδαπανήσαμεν, φεῦ τῆς ἀπρονοησίας! πλείονα ἵνα καταρτίσωμεν σειρὰν Γεωγραφικῶν χαρτῶν καὶ δὴ τῆς Μ. Ἀσίας ἔνεκα γεωγραφικῶν μελετῶν πρὸς ἔκδοσιν τῆς μεγάλης διτόμου ἡμῶν Γεωγραφίας, ἧς εἶχεν ἀνάγκην ὁ φιλομαθὴς μικρασιατικὸς μικρόκοσμος· διότι δὲν ἔπρεπεν ἵνα διδάσκηται ὁ κόσμος οὗτος πράγματα ἀσύντακτα ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχού τετυπωμένων καὶ βασιλικῷ διατάγματι **ἐπιβεβλημένων** βιβλίων, ἐν **δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ** ἐκδόσει ἢ ἀνατυπώσει προσκομιζομένων ἡμῖν.

§ 4.

Ἐν ταῖς Γεωγραφίαις ταύταις π.χ. Ἡ **Καισάρεια**, μητρόπολις τῆς Καππαδοκίας, ἐσημειοῦτο «Κ. ἐπὶ τοῦ Ἄλνυος, πατρὶς τοῦ μεγάλου Βασιλείου «κώμη νῦν μικρὰ καὶ ἐρειπωθεῖσα τῷ 1832 ὑπὸ σεισμοῦ». Ἡ Καισάρεια κώμη! ἢ ἔχουσα τοῦλάχιστον 55,000 (πεντήκοντα καὶ πέντε χιλιάδας) Κ, παρ' ἣν ἡ κωμόπολις **Ζινδζίδερε**, ὅπου ἡ **Ἱερατικὴ Σχολὴ** ἀνεγνωρισμένον κλ. γυμνάσιον, κλ. Τὸ **Ἑδκὴ Σεχὴρ** (Δορύλαιον) παρελείπετο, τὸ δ' ἀναφερόμενον **Κοτυάειον** ἐλέγετο «**Κιουτάγια**» καὶ τὰ **Ἄδανα**, ἢ ἔδρα τοῦ

ὁμωνύμου βλαγιετίου (νομῶν) «**Ἄδεν καὶ Ἄδεν**! καὶ ἐπὶ τοῦ **Πυράμου**!», Ταῦτα ἔπρεπε ὁ κ. Λίμπρος ὁ καὶ **πρόεδρος** ἄλλοτε χρηματίσαι τῇ πρὸς κρίσιν Γεωγραφίᾳ ἐπιτροπείας καὶ οἱ περὶ αὐτοῦ νὰ διυλίσωσι καὶ τὰ ὅσα νὰ διδίσκωσι τοῖς ἐλληνοπαίδασι καὶ προσέχοντες ἐν τοῖς καὶ παντὶ τῷ πεινῶν καὶ τοῖς παρ' ἡμῶν ἐν δημοσιευμένοις, ἅτινα εἰ **κατὰ ποῶν** ἤρηναι, **κατὰ ποιὸν** ἐν πολλοῖς εἶναι ἀνώτερα, λαμβανόμενα μάλιστα ὑπ' ὅψιν καὶ τῶν ὅρων τῆς ἐργασίας καὶ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν **ἀσυγκρίτῳ τῷ λόγῳ** ἀνώτερα. Ἡτο ἀνάγκη νὰ μὴ δίδωται πιστὸς εἰς ἀνοῦσια ἐκ γερμανικῆς χύτρας ἀτέχνως καὶ ἀνεξετάστως μετακενούμενα, ὡς ἀπέδειξεν εὐσχημόνως συνάδελφος τοῦ κ. Λίμπρου ὁ κ. Κ. Μητσόπουλος, ἀνὴρ ὡς φαίνεται τῆς ἐργασίας καὶ οὐχὶ τῆς ἐπιδείξεως πρὸς κατάπληξιν τῶν ἡμιμαθῶν καὶ τῶν δημοσιογραφικῶν παίδων, οἵτινες ἄλλοτε τὸν «**Νόμον τῆς Γόρτυνος**» περὶ οὗ βιβλιοθήκαι ὅλαι ἐγράφησαν ὁ δὲ Dareste ἔλεγεν ὅτι πρὸς μελέτην αὐτοῦ ὑπάρχει ἐργασία ἐπὶ γενεᾷ ὅλην φιλολόγων καὶ νομομαθῶν «**Νόμον καὶ τῆς Γόρτυνης**» ἀπεκάλεσαν συγχέαντες «**Γόρτυνα τὴν ἐν Κρήτῃ πρὸς τὴν ἐν Πελοποννήσῳ**».

Ἀλλά...

Κρίμασιν, οἷς Κύριος οἶδε, ἐπὶ τινα χρόνον μέλος διατελέσαντες τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ., ἐπιτροπῆς καὶ τὰ διόφορα ἔξωθεν εὐτκομιζόμενα βιβλία παρατηρήσαντες, ὑπὸ ἀθυρίας κατελήφθημεν ὅτε παρατηρήταμεν τὸ ἀγεωγράφητον τῶν ἐν Ἑλλάδι. **Ἐθαυμάσαμεν** τὴν ἀκρισίαν τῶν κριτῶν, οἵτινες, ἐπὶ τῇ θεᾷ κεχρωματισμένων χαρτῶν καὶ σχετικῆς τυπογραφικῆς φιλοκαλίας ἀπεκάλεσαν τὴν **Γεωγραφίαν**—**Ἀτλαντα** τοῦ κ. Μεταξᾶ **παράδεισον**, ἐν τοῖς ὑπο τῆς ἐπιστήμης ὅμως ἀπηγυρευμένοις καρποῖς τοῦ ὁ ποῖον μέλλουσιν ἵνα ἐντρυνύσωσιν οἱ τῆς πατρίδος παῖδες· διότι ἡ Γεωγραφία αὕτη ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας ἐπιβάλλεται ἐπὶ πενταετίαν ὡς **τὸ μόνον κατάλληλον** διδακτικὸν βιβλίον, ὑποστηρικθὲν χρηματικῶς καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρωγῶν τῆς ἐθνικῆς παιδείας Ἐξοχτάτου Μαργαρίτη, χάρις εἰς τὸν Σύλλογον τοῦ **ἀμοιβαίου θαυμασμοῦ** τῶν ἀθηναίων σοφῶν. Πράγματι κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπείας τῆς κρινάσης τὸ ἔργον «οἱ μαθηταὶ θὰ μάθωσιν ἐν ὀλίγῳ

» χρόνῳ καὶ θὰ διατηρήσωσιν ἐν τῇ μνήμῃ » αὐτῶν» πολλὰ τὰ **ἀγαθὰ**!! ἅτινα ὑπεδείχθησαν μὲν τῷ συγγράμει ἐν **δευτέρῳ** ἐκδόσει καὶ **τρίτῳ**, ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις διὰ τεύχους· ἀξιολόγῳ πυνθηέντῳ, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ὀρυκτολογίας καὶ Γεωλογίας κ. Κ. Μητσοπούλου, ἀνδρὸς ἀληθοῦς ἐπιστημονοῦ. Ὁ Foncin κατεπιλώθη ἐκ τῶν τῶρων μεταφράσεων, ἐκ τῶν ἀκαταλήπτων φράσεων, ἐκ τῶν ἀντιφαισμένων, ἐκ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνακριβειῶν, τὰ δὲ κατ' ἡμᾶς πείγματι καὶ αὐτὰ τὰ ἑλληνικὰ ἐν πολλοῖς διεστράφησαν. Γεύματος χιμῶν ἐκ τῆς **δευτέρας** ἐκδόσεως τοῦ εὐλογητοῦ ἐκ Λημνοῦ ὑπουργοῦ τῆς παιδείας καὶ χρημάτων μαρτυρεῖ ἐπιβαλόντος ἀληθοῦς **Ἀτλαντος** ἐπὶ ἀμαρτίαις πανατιθέμεθα δύν, τρία παρὰ δείγματα τῆς Γεωγραφικῆς τῶν κριτῶν δυνάμεως, παραπέμποντες διὰ τὰ ἄλλα εἰς τὸ ἀνωτέρω ἐξιομασθὲν ἔργον τοῦ ἀληθοῦς σοφοῦ συναδέλφου κ. Κ. Μητσοπούλου.

(ἔπεται συνέχεια)

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΣ ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ

Ἀπεβίωσε τῇ 16 τοῦ μηνὸς ἐν Μουδανίαις, ὅπου διέμενον ἀπὸ ἐξαιτίας ἐφρησυχάζων, ὁ μητροπολίτης **πρώην Προικοννήσου Βενέδικτος**· καὶ αὐθήμερον ἐκηδεύθη ἐν μέσῳ πολλοῦ πλήθους, προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Προύσης κ. Νεφελή. Ὁ μακαρίτης Βενέδικτος Ἀδαμαντίδης, ἐκ Προύσης, συνεπλήρωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Θεολογικῇ τῆς Χαλκίδος σχολῇ τῷ 1853, μετέβη ἐπὶ δεκαπενταετίαν τὸν ἀδιδάσκalon, εἶτα δὲ διορίσθη Μέγας ἀρχιμανδρίτης ἐν τῷ πρεσβυτερίῳ τοῦ πατριρχικοῦ ναοῦ καὶ τῷ 1877 ἐχειροτονήθη μητροπολίτης Ἀγχιάλου. Μετατεθείς ἐκεῖθεν εἰς τὴν μητρόπολιν Γάνου καὶ Χώρας τῷ 1881, εἰς τὴν Πισίδειαν τῷ 1886 καὶ εἰς Προικόννητον τῷ 1893, ἀπηλλάγη τῶν καθηκόντων κατὰ μάρτιον τοῦ 1900 καὶ μετέβη εἰς τὴν κωμόπολιν Μουδανίων, ἐν ᾗ καὶ ἀπεβίωσε πλήρης ἡμερῶν. Ὁ πρῶην Προικοννήσου Βενέδικτος διεκρίνετο διὰ τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

Παρακαλοῦνται αἱ ἐλληνικαὶ ἐφημερίδες αἱ ἀναδημοσιεύουσαι τὰς ἐπιστολάς τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ὀρθοδόξων μητροπολιτῶν, ὡς ἐκδίδουσαν, νὰ ἀναφέρωσιν ὅτι αὐταὶ τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῇ «Ἑκκλησιαστικῇ Ἀλήθειᾳ».

Ἐπευθύνει Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΑΥΤΟΕΤΟΥΣ

1948

Π. 726846

ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΓΧΙΑΛΩ ΚΑΙ ΜΕΣΗΜΒΡΙΑ ΣΥΜΒΑΝΤΩΝ

Ἐκθεσις ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστολῆς

Μετ' ἄλλους ψυχῆς καὶ θλιβεροῦ πόνου καρδίης σπεύδω νὰ ἀνγγείλω ὑμῖν πράγματα πρωτόκουστα καὶ πρωτοφανῆ εἰς τὸν κόσμον, μοναδικὰ δὲ ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ! Στίφη βουλγάρων ἐνθαρρυνόμενα ὑπὸ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν καταστρέφουσιν ἀπὸ τινος καὶ διχρηπάζουσι καὶ αὐθαρέτως ἰδιοποιοῦντι πᾶν ὅ,τι ἐλληνικὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ. Ἐν Βάρνη, Κιβάρνη, Βελτσηκίῳ, Τατάρ-Παζαρτζικίῳ, Φιλιππουπόλει, Στενιμάχῳ, Περιστερῶ, Χάσκοϊ, Πύργῳ κ.τ.λ. διήρπασαν τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ σχολεῖα καὶ τὰ ἰδιοποιήθησαν, καταστρέφοντες σύναμα καὶ πλῆθος ἐλληνικῶν ἰδιωτικῶν καταστημάτων, ὧν ἡ ἀξία τῶν ζημιῶν ἀνέρχεται εἰς πολλὰ εκατομμύρια φράγκων. Ἀλλὰ τὸ χερίστον πάντων καὶ μοναδικὸν μέχρι τοῦδε, ἴσως καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἐπαθον οἱ δυστυχεῖς Ἀγγιλιῖται.

Τὴν Κυριακὴν, 30ὴν παρελθόντος Ἰουλίου, στίφη Βουλγάρων ἐκ Πύργου καὶ τῶν περιχώρων ὤρμησαν ἕνα καὶ ἐν Ἀγγιχίῳ καταστρέψωσι, διαρπάσωσιν, ἐξυδρίσωσι καὶ οἰκαιοποιηθῶσι τὰ κοινὰ κτήματα, δηλ. ἐκκλησίας καὶ σχολεῖα. Σημειώσατε ὅτι ἐκτὸς τῆς Ἀγγιχίλου ἕως 15' λεπτὰ ὑπάρχει ἡ μονὴ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ἣν κατέχοντες οἱ Ἀγγιλιῖται, ἦτο ἀδύνατον νὰ νικηθῶσι καὶ παραδοθῶσι καὶ καταστραφῶσιν ὑπὸ τῶν ἀτάκτων σιφῶν, χρησιμευούσης τῆς μονῆς ὡς προπύργιον τῆς Ἀγγιχίλου. Τοῦτο κατανοήσασι αἱ ἀρχαὶ ἐφρόντισαν προηγουμένως νὰ τὴν ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοὺς Ἀγγιλιῖτας καὶ τὴν παρέδωκαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν βουλγάρων. Ἀφαιρέθentos λοιπὸν τοῦ προπύργιου καὶ τῶν πλείστων ὀπλῶν καὶ πολεμοφοδίων ἐκ τῶν Ἀγγιλιτῶν, ἔμειναν οὗτοι ἀνυπεράσπιστοι. Προσέτι δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ὀργάνων τῆς ἀστυνομίας ἀπειρόγοντο τῆς καταλήψεως ἐπικαίρων θέσεων. Οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἦλθον τάτακτα στίφη ἐν καιρῷ νυκτὸς ὑποβοηθούμενα καὶ ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας. Τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ὤρμησαν πρὸς τὴν ἐλληνικὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸ σχολεῖον. Ἀλλ' εὗρον ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν Ἀγγιλιτῶν. Ὅθεν ἤρξατο κρητερὰ μάχη ὀχυρωθέντων τῶν μὲν Βουλγάρων ἐν τῷ τουρκικῷ τζαμίῳ, τῷ μιναρῇ, τῷ τελωνεῖῳ κ.τ.π. τῶν δὲ ἐλλήνων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τισιν οἰκίαις. Ἡ μάχη ἐγένετο ἰσόπαλος, καίτοι ἄθροαι προσήρχονται ἐπικουρίαι

τοῖς Βουλγάροις ἐκ τῶν περιχώρων, σπευδόντων χάριν λείας καὶ διαρπαγῆς, καὶ ἐκ Πύργου, ὁπόθεν διαρκῶς ἐζητοῦντο ἐπικουρίαι τοῖς Βουλγάροις τηλεγραφικῶς, καὶ ὅπου ἀπὸ πρωΐας ἐκρούοντο οἱ κώδωνες πρὸς συναγεμὸν καὶ ἀποστολὴν ἐπικουρίας, ὀπλῶν, πολεμοφοδίων καὶ βομβῶν δυναμίτιδος. Περὶ τὴν μεσημβρίαν καταφθάνει ἐφιππος χωροφυλακῆ, ἥτις ἐπεμβαίνει μετὰ τῶν μαχομένων, διό ἐχαλαρώθησαν οἱ πυροβολισμοί. Τότε οἱ Βούλγαροι ἐνθαρρυνθέντες ἤρξαντο τὸ πυροβολικὸν τῶν ἔργων. Ὁρῶσαν λοιπὸν διὰ πετρελαίου καὶ βομβῶν νὰ καίωσιν οἰκίας καὶ καταστήματα! Οἱ δυστυχεῖς Ἀγγιλιῖται ἐν ᾧ ἠλπίζον, κατόπιν τῆς ἀφίξεως τῆς χωροφυλακῆς, κατέπαυσιν τῆς μάχης, αἶφνης βλέπουσιν αὐτοὺς περικυκλωμένους πανταχόθεν ὑπὸ φλογῶν. Τότε πλέον ἕκαστος ἔσπυσεν ὅπως σῶσθαι ἐκ τῶν φλογῶν τὰ τέκνα τοῦ καὶ τοὺς γέροντας γονεῖς τοῦ καὶ τὴν σύζυγόν τοῦ! Ὅποια φρίκη, ὅποιοι κλυθμοὶ, ὅποιοι θρήνοι!!! Αἱ φωναὶ παίδων, γυναικῶν, γερόντων καὶ κτηνῶν, ἦτοι ἵππων, κυνῶν, ἡμιόνων, χοίρων καὶ ἀγελάδων ἀπετέλουν ἀληθῆ κοιλὰς κλυθμῶνος!!! Πάντες οἰμώζουσι, τρέχουσι γυμνόποδες μὲ τὰ νυκτικά των μόνον, ἄλλοι καθέντες τὰ μέλη, πρὸς τὴν παραλίαν. Τὸ πῦρ ὑπὸ μὲν τῶν Βουλγάρων ὠθεῖται πρὸς ἀνατολὰς ὅπως ἀποτεφρώσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἀγγιχίαν, ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὅμως ὠθεῖται καὶ πρὸς δυσμὰς, ὅπου καίονται καὶ τινὰ κυβερνητικὰ καταστήματα, ἦτοι ἡ βουλγαρικὴ σχολή, τὸ τηλεγραφεῖον κ.τ.π. Πολλοὶ ἐκίσχον ζῶντες ἐντὸς τῆς Παναγίας καὶ ἐν πολλαῖς οἰκίαις. Τὸ πῦρ κατέπαυσε μόνον μετὰ τὰ μεσάνυκτα μὴ ἔχον πλέον κατάλληλον τροφήν. Τὰ σωθέντα γυναικόπαιδα κατέφυγον εἰς τὴν παραλίαν μετὰ τῶν ὀλίγων περισωθέντων ἐνδυμάτων των. Ἐνταῦθα νήστευε ἀπὸ τῆς πρωΐας τρέμουσιν ὡς κορυδαλοὶ ὑπὸ τὴν παγίδα τοῦ γεωργοῦ. Ἐνταῦθα ἀρχεται ἄλλη θηριωδία. Ἀλλὰ τί λέγω πρὸς ποῖαν θηριωδίαν δύνανται νὰ συγκριθῶσι τὰ μέχρι τοῦδε γνωσθέντα!!! Ἐρχονται εἰς τὴν παραλίαν τὰ κτήνη νὰ εὐχαριστήσωσι καὶ ἐτέραν κτηνώδη ὁρμὴν! Τὸν βιασμόν, τὴν ἀτιμωσίαν! φεῦ! Δι' ἀπειλῶν ποτίζουνσι ρακί, οἶνον, ἢ μπίραν τὰς πειναλέας καὶ πεφοβισμένας κόρας καὶ γυναῖκας ὅπως τὰς ἔχωσιν εὐαγωγότερας πρὸς κορεσμόν τῆς κτηνώδους ὁρμῆς!!!!

Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ τὰ ἀνδραγαθήματα τῶν Βουλγάρων, οὓς ἐλευθέρωσαν οἱ Εὐρωπαῖοι!!!! Καταστροφή μιᾶς ἀνθρώπου ὁλοκλήρου ἐλληνικῆς πόλεως ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐν πυρὶ καὶ σιδήρῳ, μήτε πολέμου, μηδ' ἐπαναστάσεως καὶ ὑπαρχόντων, ἀλλ' ἀπλῶς διότι ἀνήκουν εἰς ἄλλο ἔθνος!! Ὑπάρχει ἄλλο παρόμοιον παράδειγμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος; Οὐδέν, οὐδέν! Τὴν δευτέραν οἱ μὲν πυρπολεῖται ἀφίνονται ἐλευθεροὶ ὅσοι θέλουν νὰ φύγουν καὶ ὅσοι θέλουν νὰ διασκεδάζουν, οἱ δὲ πυρποληθέντες καὶ καταστραφέντες περικυκλώνονται ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, συλλαμβάνονται οἱ ζῶντες καὶ φυλακίζονται ὡς κακοῦργοι! Ὅποια δικαιοσύνη, Θεέ μου, πῶς ἀνέχεσαι!!! Ἄλλ' ὄχι μόνον ἡ Ἀγγλία, ἀλλὰ καὶ ἡ Μεσημβρία πολιορκεῖται ὑπὸ στρατοῦ καὶ στέλλονται ἀπόστολοι τῶν πυρπολυσάντων τὴν Ἀγγίαν καὶ ζητοῦσι παρὰ τῶν Μεσημβριανῶν τὰ πάντα νὰ παραδώσωσιν, οἰκιοθελῶς δῆθεν, καὶ γραπτῶς, ἄλλως καὶ αὐτοὺς ἀναμένει ἡ τύχη τῆς Ἀγγιλίᾳ! Καὶ φοβοῦνται οἱ δυστυχεῖς Μεσημβριανοὶ καὶ τρομάζουν, οὐδαμῶθεν βλέποντες ἐλπίδα προστασίας, ἀλλ' ἐγκαταλειμμένους ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἔλεος τῶν Βουλγάρων. Ἡ Ἀγγιλία ἐκείνη. Ἡ Εὐρώπη μένει ἀτράχος ὡσεὶ συνευδοκοῦσα. Τί ποιήσωμεν; Ἐάν ἀντισταθῶμεν, θὰ πάθωμεν τὴν τύχην τῆς Ἀγγιλίᾳ. Ἄς ὑπο-

χωρήσωμεν πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις των, ἵνα σωθῶμεν τοῦλάχιστον, καὶ κατόπιν φεύγωμεν ἐντεῦθεν. Τοιαύτη γνώμη ἐπικρατεῖ καὶ οὕτω γίνεται. Οἱ ἐπίτροποι παραδίδουν μὲ ἐπίσημα ἔγγραφα ἐκκλησίας καὶ ἐκκλησιαστικὰ κτήματα· οἱ ἔφοροι τὴν σχολὴν, καὶ οἱ πάντες σχεδὸν ὑπογράφονται εἰς ἀναφορὰν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τῶν βουλγάρων, δι' ἧς ἀρνοῦνται τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἀσπάζονται τὴν Ἐξαρσίαν!!!!... Φρίκη καὶ τρόμος κατελαβε τοὺς πάντας καὶ κατέπεσαν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ!!!! Τὰ ἴδια συμβαίνουν καὶ εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ ἐλληνικὰ χωρία!!!! Ἀμάρτωλοι ποῦ φύγωμεν; Τίς θὰ μᾶς σώσῃ ἐκ τοῦ βορβόρου, εἰς ὃν καταπέσαμεν; Ἀρὰ γε αἱ ὑπογράψασαι τὸ πέμπτον ἄρθρον τῆς βερολινείου συνθήκης μεγάλα Δυνάμεις; Ἀρὰ γε ἡ Μήτηρ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία;

Τοιαύτη ἡ κατάστασις μας, ἀγνοοῦμεν τί θὰ γίνωμεν, ἀγνοοῦμεν ποῦ νὰ καταφύγωμεν καὶ τί νὰ κάμωμεν. Ἐνεργήσατε ὅ,τι δυνατόν, ἄλλως τὸ πᾶν ἀπώλετο. Ἀνάγκη ταχείας ἐπεμβάσεως καὶ ἐνεργείας.

Ἐν Μεσημβρίᾳ τῇ 7ῃ αὐγούστου 1906.